

ELŐFIZETÉS

HELYREN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

MERETSÉK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 M.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilatkozó sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, március 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Virrad Konopist fölött.**
- A képviselőház ülése.**
- Vindivostok bombázása.**
- Aradmegyei találmányok.**
- A tízedik aradi gyógyszerár.**
- A döntő harc küszöbén.**
- Aradmegyei kaszinók az iparpártolásban.**
- Mi lesz az alldentschekből.**
- Aradi viszmériák.**
- A Szulkevsky-ügy iratái.**
- Pör egy levelezőlap miatt.**
- Téma: A székelyek és a székely társaságok.**
- Irtá: Bedő Árpád dr.
- Begény-Csarnok: A mellé. Irtá: Adeler M.**

Virrad Konopist fölött.

Arad, március 7.

Az ellenzéki pártok mellverdeső politikai együttes értekezletet tartottak ma este a Szederkényi-párt vendéglátása mellett az utóbb nevezett csoport klubhelyiségében.

Az értekezlet kimondotta, miszerint az egyesült ellenzék Tisza indítványának tárgyalását mindaddig meg nem engedi, a míg a miniszterelnök a hárszabályok tervezett revíziójáról le nem mond. Egyben elhatározták, hogy az ellenzék felhasználja az obstrukció minden fegyverét Tisza István és kormánya megbuktatására.

Tehát megint pirkad Ugronék, Rakovszkyék hajnala. Mert ez a most folyó főtelmes küzdelem szakadatlan láncolatát

képezte a harcok izgalmainak, melyeket a szabadelvűség napsugára vivott a reakció éjszakájával. Egyszer egyik kerítette hatalmába az események kantárszárát, más-szor a másik.

Tegnap még békét remélt a nemzet fejlődésének és haladásának minden igaz barátja s ma már lakomát ülnek a püspöki rezidenciák boltivei alatt, áldomást isznak a Tisza-kormány bőrére.

A miniszterelnök mátol kezdve szemben találja magával az egész ellenzékét. Néppárt, Kossuth-párt és disszidensek csatlakozásukat jelentették ki a tizenket-tők örült szektájához. Eltűnődünk a poli-tika következtelenségén. A néppárt, a disszi-densek a Kossuth-párt egyaránt elítélték az obstrukciót, veszedelmesnek mondták ki sok-sok szónoklatban, s a küzdelem fegyverét lerakták. Azután pedig tétlenül nézték, miként viaskodik a kormány az obstrukcióval. Tisza gróf háromodja abból állott, hogy szenvedély nélküli kitartással várta az eszeveszett harc végét. A mikor azonban a kormány a háromod további helytelenségét belátva, más eszközökhöz nyul, az urak nyomában ott vannak azok oldalán, a kik minden bajnak okai és fel-idézői voltak. Hol itt az észszerűség? Ugy mondják, hogy a kormány harci esz-közeit nem helyeslik. Hát tudnak ők ma-guk jobb eszközöket? Bársonykeztüvel az obstrukciós csoportot hiába cirógnak: nem törődnek ők sok egyébvel sem!

Mindezek láttára gondolkodóba kell es-

nie az országnak az ellenzéki pártok po-litikáján. Hát mit óhajtának néppárt, disz-szidensek, és Kossuth-párt? Azt-e, hogy az obstrukció tovább folyjon s ők maguk csak a látszatot mentsék meg azáltal, hogy abban részt nem vesznek? A vagy jobb, célhoz inkább vezető eszközöket tud-nak, mint Tisza gróf? Álljanak elő az or-vossággal!

A kormányra nézve pedig mindebből az a tanulság, hogy a harcot egyedül a szabadelvűpártra támaszkodva kell fel-vennie. Ennek a pártnak most e pillanat-ban, feladatának magaslatán kell állania. Minden ettől függ. Egy harc kimenetele mindig kétes, de a győzelem valószínűsé-gét fokozza az egyetértés és az összetar-tás. Teljes elszántság és lelvi erő híján bele sem lehet fogni a szent háboruba, melyben az ország belső rendjét kell meg-védelmezni tizenkét elvakult ember és se-gédcsapatai ellenében.

Nincs kétségünk az iránt, hogy az ősz-szecsapások erősek lesznek. Talán erőseb-bek, mint a minők lezajlottak valaha a magyar parlamentben. Am a többség jó szándéka, országos érdekért való küzdel-me olyan tisztán, olyan világosan rég nem állt az ország és a közvélemény előtt, mint épen e pillanatban. Ez pedig fokozott erőt fog kölcsönözni a harcban a kormánynak és pártjának.

Az ország tekintete feszült érdeklődés-sel irányul a dunaparti csillogó palota felé. A polgárok százezerei várják, nehe-

A székelyek

és a székely társaságok.

Irtá és az Aradi Székely Otthonban 1904. március 6-án délután tartott összejövetelen fölvasta:

Bedő Árpád dr.

Ugy tudom, az egész országban Aradon alakult legelőbb Székely társaság. Legalább is semmi nyoma sincsen annak, hogy 1899 előtt az aradin kívül máshol is lett volna Székely társaság, mint ilyen. Az első székely társaságot tehát a vértanuk városa szülte.

Négyen alakították a Székely asztaltársasá-got Aradon. 20-an voltak, midőn másfél évvel ezelőtt Otthonná alakult az asztaltársaság. S ma már 128 tagja van az otthonnak. 5 év alatt tehát számban is elég szépen haladt ez a tár-saság. Jele ez annak, hogy elég biztos a vonzó ereje annak a nemzeti ügynek és nemzeti cél-nak, amelynek otthonunk, mint erkölcsi alapo-pon nyugvó hazafias társaság, szolgálatában áll.

Az aradi Székely asztaltársaság megalaku-lása után Erdélyben is csakhamar és gyors egymásutánban alakultak a Székely társaságok. Így a nyáron egy hónap alatt 22 Székely társaság alakult. Ma pedig az anyaországiak-kal együtt 50-56 a Székely társaságok száma. Ha vesszük azt, hogy csak 6 évvel ezelőtt még egy székely társaság sem volt, ma ellen-ben felszáznál is többre megy a számuk, lát-hatjuk a jelét annak, hogy a székely társaságok létrejöttét jelentős és mélyreható okok idézték

elő. S valóban jelentős és mélyreható okai van-nak a Székely társaságok keletkezésének. És az ok nem más, mint a székelyek pusztulása. A cél is tehát nem lehet más a társaságok kebe-lében, mint meggátolni a székelyek pusztulá-sát. Ezzel a céllal nemzeti miszsiót teljesítenek, mert a történelem tanúsága szerint magyar ha-zánknak és Magyarországot keleti várának év-századokon keresztül a székelység volt a védő bástyája.

Mennyiben fognak a társaságok ez irány-ban célt érni; a jövő titka. Egyenként minde-nik keveset tehet, de ha mindenik tesz egy-egy keveset és vállaltva összeállanak; egy hatal-mas erőt fognak képezni. Olyan erőt, amely előtt csak meghajolni lehet vagy törni kell! S a székelységnek egy ilyen erőre van szüksége.

Olyan erőre volna szüksége a székelyeknek, mely az egész székelységet megmozdítaná és talpra állítaná. Ez az erő nem kerülhet ki az asztalokból. Nem az aktákból, hol irattár is van. Ennek az erőnek ott kell lenni a termé-szetben, ahol született az ember. Ott az embe-rek között, a társadalomban!

Ugy képzelem a székelységet, mint egy sérültet, kinek csak az első segélyt kell nyuj-tani s aztán maga is összeszedi magát. Ne vár-juk a hatóságot, a törvény embereit! Adja meg a székelyeknek az első segélyt, maga a társa-dalom. S ennek a társadalomnak mozgó erői legyenek a Székely társaságok.

Minden székely falu, város és vidék tudja az ő maga bajait s azt is tudja, hogy mivel le-

hetne ezeken segíteni. Ha maga az a falu, vá-ros és vidék az ő nemzetrontó bajain segíteni nem tud; lehet, hogy tud az a másik falu, vá-ros vagy vidék, ha másként nem, kölcsönösen, ugyde ezeket a bajokat is egymással is megis-mertetni s kölcsönösen kicserélni kellene azo-kat az eszméket és módozatokat, mikkel a se-gítést föl lehetne venni s az akciót érvényre lehetne juttatni. Erre volnának hivatva a Szé-kely társaságok.

A legkisebb faluban is alakulhatna Székely társaság. Lehetne vezetőjük a pap, jegyző vagy tanító. A nép maga is ébredni kezdene. Gondo-latába venné, hogy valami készül, valamit akar-nak, valami lesz. Kapua legalább egy kis re-ményt s addig-addig gondolkoznék, míg a sze-ve is megdobbanna s érezné, hogy ő neki is tenni kell, hogy segíthessenek rajta. Ma még ugy vagyunk, hogy maga a nép egészen kívül áll azon az akción, amelyet érte indítottak meg. Nélkülök pedig nem lehet megtenni azt, amit éreztük megtenni akarunk.

Első sorban tehát oda kellene hatni, hogy minél több székely társaság alakuljon és hogy alakuljon maga a nép között is. A sok bölcs között akad ott is okos ember. Akad olyan is ki jobbat mond, mint a mit „tinta nyalók“ irnak. Minden vármegyének székhelyén legyen a tár-sasági központ. Ez indítja meg az akciót a falusi székely társaságok megalakítása iránt. Ide folyanak be azon megye társaságainak je-lentései, amelyekből lássék minden, ami fáj, minden ami ront és lássék az is, ami gyógyi-

zen várják azt a napot, a melyet az ország házában termékeny munkával töltenek. Ezt a napot még nem egy vihar, nem egy ádáz küzdelem fogja megelőzni. Nem álltatjuk magunkat, de erős a hitünk, hogy a szabadelvűpárt nem bukik el a küzdelemben. Az a nap, a melyen a képviselőházban az első törvényjavaslatot megszavazták, örömnappja lesz az országnak és büszke, szép diadala a szabadelvűpártnak. Győzelmet vívott ki e napon az ország számára.

De lehet az is, hogy csalódunk. Lehet, hogy a végzet könyvében a mostani időkre van megírva annak hatalmas politikai korszaknak bukása, mely nagygyátette a magyar nemzetet. Ki tudja, talán most zárják le a történelem lapjait, melyen önálló, parlamenti életünkről írott nyom marad az utókor számára. Ki tudja mindezeket?

De az az egy bizonyos, hogy válságos napok következnek. Mintha virradna Kopnist felett?

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 7.

Az ellenzék úgy határozott, hogy már ma megkezdí a harcot az indítvány ellen. De az indítvány még nincs megindokolva, a miniszterelnök nincs Budapesten s egyéb alkalom is kínálkozott a harcra. Belekapaszkodtak hát az elnöki előterjesztések egyéb pontjába. Abba, amely Khuen-Héderváry Károlynak a király személye körüli miniszterrel való kinevezéséről szól.

Az ülés a következőkép folyt le:

A képviselőház ülése március 7-én.

— Kezdeté d. e. 10 órakor. —

Elnök: Feilitzsch Arthur báró.

Elnök fölolvastatja a jegyzőkönyvet s aztán az elnöki bejelentések során jelenti, hogy az irományok közt van a miniszterelnök jelentése Khuen-Héderváry Károly gróf kinevezéséről. (Nagy zaj.) Kéri a kinevezés tudomásul vételét.

tana és építene. Aztán alakuljon meg a már tervbe vett „Országos székelly nemzeti szövetség.” Ez legyen a központja az összes székelly társaságoknak, állandó irodával, megfelelő személyzettel és ujsággal, mely legyen az eszmék malma. A vármegyék székellyeinek levő társaságok a hozzájuk tartozó társaságoknak jelentéseit véleményeikkel is ellátva adnák ide ennek a nemzeti szövetségnek, ha az úgy olyan, melyen ők maguk nem segíthetnek. Amit nem tehet meg egyik-másik falu, talán megteheti a vármegye társasága s mit a vármegye társasága sem tehet meg, megteheti talán egyetene a székellytársaságoknak, mint olyan testület, mely a kormányval, ha lehet és ha kell, egy hatalmas erőt képviselne.

Lehet uram, hogy én ezekkel az utópia országát festem, de lehetetlent nem mondok. Valakinek csak kezdeni kell. Kezdje meg az egyik székelly vármegye Csak egy megye mutasson fel jó példát, a többi magától fog utána menni, mint ahogy alakultak szélteben-hosszában a most levő társaságok.

Igy egy nagy egészzé alakulva, az akció kiviteléhez szükséges pénzre is szert tehetnénk, mert sok társaság sok filléréből forintokat lehetne összehozni.

Tartsunk aztán minden évben az ország különböző helyein egy-egy székelly kongresszust Ezen minden társaság kiküldöttei, képviselői által számoljon be, hogy mit tett a lefolyt évben a székellység érdekében s mit tart megvalósíthatónak a jövőben?

Igaz, hogy a kongresszusoknak nem sok

(Vita Héderváry körül.)

Ugron Gábor: Nem veszi tudomásul a jelentést és kéri a Házat, hogy ne vegyék tudomásul. Csak nemrég történt, hogy Héderváry Károlyt a Ház nyílt ülésén az a többség szavazta le, amelyből a kormány alakult. Ez példátlan eset s súlyos elbírálás alá esik, hogy a legfontosabb közjogi állások egyikére olyan embert tegyenek, aki éppen közjogi tudatlansága folytán szavaztatott le. (Helyeslés balfelől.)

Holló Lajos: Nem veszi tudomásul a kinevezést. Indítványozza, hogy a kinevezést tüzzék napirendre. (Helyeslés.)

Hieronymi Károly: Mindkét indítvány egyszerűen közjogi képtelenség. A kinevezés felségjog és miután a szóban forgó esetben a kinevezés miniszteri felelősség mellett jött létre, teljesen megfelel a közjog rendelkezésének. Kéri tudomásul venni a kinevezést.

Polónyi Géza: A felségnek kétségtelen joga a miniszter kinevezése, de a parlament ellenőrzési joga is kétségtelen. A parlament tehát nem a felett akar vitázni, hanem vitázhat például olyasmiről, mint például most is, hogy például fölír a koronához, hogy a kinevezett miniszter nem alkalmas helyének betöltésére. Elmondja, hogy Héderváryt a Ház nyílt ülésén szavazták le éppen a szabadelvűpárti alkotmányjogi kérdésben s a szabadelvűpárt által promulgált alkotmányjogi álláspont homlokegyenest áll a Héderváry Károly közjogi álláspontjával. Ilyen miniszter kinevezéséhez a parlament nem járulhat hozzá. Maga az a tény, hogy a parlament még el sem intézte a vesztegetési ügyet, Héderváry kinevezését a megvitatás tárgyává tenni kényszeríti. Nem szabad elzárkózni az elől, hogy ilyen kinevezés a magyar parlament meg ne bírálja. Támogatja a napirendre tűzési indítványt.

Lengyel Zoltán: Tisza István ismeretes indítványa ugyan azt tenni indokolta, hogy az ellenzék mindaddig ne is tárgyaljon, a míg ez az indítvány a Ház előtt van, de a Héderváry féle kinevezés szükségessé teszi a fölshozalást. Indítványt akar tenni arra nézve, hogy a míg a vesztegetési ügy elintézve nincs, a Ház ne határozzon a kinevezés kérdésében. (Helyeslés.)

Rakovszky István: Tudomásul veszi a királyi kéziratot és a napirendre tűzést nem kívánja, de nem fogadja el azt az interpretációt, mely szerint a királyi kinevezés nem tüzzhető napirendre. Minden, a mi a Ház elé kerül, napirendre tüzzhető.

Olay Lajos: A kinevezési jog minden kétségen feül áll, de a tudomásvétel vagy tudomásul nem vétel is kétségtelen. (Ellentmondás a jobboldalon.) A kinevezést a politikai tisztesség szempontjából kifogásolja. A magyar

eredménye szokott lenni. De az eszem-izsom mellett mégis rendszerint megvan az a biztos hatása, hogy élénkíti, frissíti és föntartja az ügy iránt való érdeklődést. S a székellységnek erre is nagy szüksége van, mert talán éppen az a legnagyobb baja a székellyeknek, hogy elfelejtkeztek róla. A magyarság csak a történelemből tud valamit róluk, mintha két ország volna az, mit ezerév óta együtt laktak. Testben, lélekben közelebb kellene hoznunk a székellyeket a magyarokhoz. Ez volna hivatása és kötelessége az anyaországi székelly társaságoknak. Itt a társaságok alakítása már nem lehet olyan intenzív, mint Erdélyben s a székellyföldön. De itt is lehetne kerületi beosztást létesíteni, például: Tiszán innen, Tiszán túl, Dunán innen, Dunán túl stb.

Az anyaországi székelly társaságok kötelességei közé különösen két tételt szabnák: 1. Hassanak oda, hogy a magyar iparról szóló felolvasásomban kifejtett módozatok szerint minél több székelly fiut helyezzenek el székellyhelyeiken iparos és kereskedő tanoncoknak s így minél több önálló székelly iparost és kereskedőt neveljenek. 2. Legyenek rajta, hogy a magyarok között helyet kapjanak azok a mezőgazdasági munkások, férfiak és nők, kik ma idegenbe viszik dolgos két kezük értékes tőkéjét. Ismertessék meg a székellyeket a magyarokkal s munkálják azt, hogy a hol és a miben lehet, a magyarság is szessen a székellység segítségére, mert ha valaha elveszne a székellység a mostani helyéről, egyetlen magyar folyónk is Oláhországnak mosná a ha-

politikai élet szempontjából szükségesnek tartja a napirendre tűzést.

Plósz Sándor: A kérdés közjogi oldalról szól. Kétségtelen, hogy a kinevezési jog a felségjoga és kétségtelen, hogy a parlamentnek is meg van a joga, hogy tudomásul vegye-e a kinevezést vagy sem. (Zaj a baloldalon.) A parlament leszavazhatja az új minisztert, de fölíratra nincs joga. (Nagy zaj a baloldalon.)

(Névszerinti szavazás.)

Elnök: Tudomásul veszi-e a Ház a kinevezésről szóló jelentést vagy elfogadja-e Holló, illetve Lengyel Zoltán indítványát? Első kérdés a Lengyel indítványára vonatkozik, s minthogy névszerinti szavazást kértek, azt elrendeli.

Elnök: A szavazást elrendeli. Dedovics jegyző olvassa a képviselők névlajstromát. Végül kihirdetik az eredményt, mely szerint a Ház elveti Lengyel Zoltán indítványát.

Az ülést tíz percre föl függesztik. Szünet után az elnöki széklet Jakabffy foglalja.

Elnök: Elrendeli a szavazást az elnöki indítvány felett, majd a szavazás végeztével jelenti a Háznak, hogy az elnöki indítványt a többség tudomásul vette.

E szerint a gróf Khuen-Héderváry Károly kinevezéséről szóló miniszterelnöki jelentés tudomásul szolgál.

(Rákóczi az obstrukcióban.)

Jakabffy alelnök bemutatja a többi iratokat és kérvényeket. Ezek között van Szilágy vármegye kérvénye Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása iránt.

Lengyel Zoltán azt indítványozza, hogy a kérvényi bizottság erre nézve utasítsa, miszerint a jelentést nyolc napos határidő alatt terjessze be.

Hock János hosszú, obstrukciós jellegű beszédet tart, majd kibővíti az indítványt azzal, hogy a kormány mielőbb nyújtson be indítványt Rákóczi hamvainak hazaszállítása és a Rákóczi emlékét becsületelő törvény eltörlése iránt.

Thaly Kálmán pártolja az előterjesztést.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter elégnék tartja annak kimondását, hogy a kérvényi bizottság mielőbb terjessze be jelentését; szóval Lengyel Zoltán indítványában a nyolc nap helyett a mielőbb szót használna. Hock János indítványa a kérvénnyel egyáltalán nem függ össze.

Hock visszavonta indítványát.

Az ellenzék Lengyel Zoltán indítványára névszerinti szavazást kért, a melyet holnap tartanak meg.

(Tisza indítványa.)

Rakovszky István napirend előtt a miniszterelnök indítványával foglalkozik, a melyet

tárat s a Duna mentén a magyarság is csak elbusulná magát! . . .

Szervezni kell a székellységet társadalmi akcióval, lassan, tervszerűen és fokozatosan, mert szerintem az is vagy baja a székellységnek, hogy szervezetlenül áll. Egy fél millió a számuk s mégis így szervezetlenül, egymással is alig törődve, olyan gyöngék, mintha nem is volnának. Csak a pusztulásukat látjuk. Csak azt látjuk hogy előttük is, mögöttük is csak rom van a hajdan erős várból s hogy ebben a romokban azok piszkálnak-kotorásznak leginkább, kik hajdan még a kapu elé se mertek volna állani!

Az oláh papok helyről-helyre, vásárról-vásárra járnak, hogy kínálják az „Albina” olcsó pénzt s nincsen nekünk emberünk és intézményeink, mivel megértetni lehetne a székellyekkel, hogy drágábban nem fizetnek meg pénzt, mint az Albina olcsó pénzt. Nincsen, aki oda vágja a székellyeknek, hogy ha pénz kell a földjére, van még magyar pénz is. A székelly nép sohasem volt koldusa az oláhoknak s ne legyen zsebtömője azoknak, kik zsebével együtt a kabátját is viszik.

Az oláhok fiaikat tervszerűen viszik a székelly iparosokhoz tanoncoknak. Az Albina itt is segít a fiaikon. Egy bizonyos évi díjakat ad. S nincsen aki felvilágosítaná azokat a székelly iparosokat, hogy magyar fiukat alkalmazzanak, mert az oláh nem fog visszatelepedni szülőfalujába, hanem ott fogja magát önállósítani, hol a mesterségét tanulta, hogy majd a gazdája kezéből vehesse ki a kenyeret, mert ben nek a

merélye'nek' minősít. Előszakra lehet erőszakkal is felelni. Mit szólnának ahhoz, ha azokon veszünk szatiszfakciót, akik megegedik, hogy itt az új rend értelmében egy képviselőhöz hozzányulhassanak?

Lengyel Zoltán: *Akkor revolverrel jövünk ide!*

(Lesz-e mozgósítás?)

Lovászi Márton sürgős interpellációt intézett Nyiri honvédelmi miniszterhez az iránt, hogy a 13. hadtest mozgósítása, és egyéb mozgósítások híreiben mi az igazság.

Nyiri honvédelmi miniszter azonnal válaszolt s kijelentette, hogy minden, a mozgósításról megjelent hír egyszerűen *koholmány*.

A választ Lovászi is, meg az egész Ház tudomásul vette, s ezzel az ülés véget ért.

Vladivosztok bombázása.

(Az orosz-japán háborúról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 7.

Port-Arthur után Vladivosztok, az oroszok másik nagyjelentőségű hadi kikötője került sorra. Port-Arthur elvesztése csak néhány nap kérdése. Ezt a japánok nagyon jól tudják s épen azért, hogy tökéletesen lehetetlenné tegyék a tengeren Oroszország hadi erejét: ezt a másik kikötőt is megtámadták. Ezzel nem csak azt érik el, hogy a meggyengült orosz flotta műveleteit megakadályozzák, hanem azt is, hogy az ostrom alatt álló helyőrség kénytelen minden figyelmét a tengerről jövő támadásokra fordítani és így a japánok nyugodtan partra szállíthatják Korea keleti részén is a csapataikat, épen úgy, mint Port-Arthur ostroma alatt Csemulponál tették. Így tehát a közeli napokban megkezdődik az előrenyomulás a Jalu-folyó felé.

Az orosz távirati jelentések erről az ostromról, épen úgy, mint annak idején a port-arthuriról, nagy fölényvel, szinte kicsinylőleg beszélnek. Elmentmondás azonban a két legelső távirat között is észlelhető. Az egyik jelentés azt mondja, hogy a vladivosztoki lakosság hidegvérrel fogadta a bombázást; a másik óriási

nemzetiségi aspirációk már zsenge korokban ki vannak fejlesztve s vérukké válik a nagy Románia eszméje.

A gör. keleti és gör. katolikus székelyeket oláhokká teszi a nemzetiségi iskola és az oláh templom s nincsen aki azt mondaná, hogy magyaroknak születettek, magyar földön laknak, magyarok vagytok! Kérjétek, követeljétek tehát magyar iskolát és templomot s papot. Románia ott sem engedi dominálni a magyar nyelvet, hol csak tiszta magyarok vannak s mi ott is urrá tegyük az oláh nyelvet, ahol tiszta székelyek vannak?!

És így tovább-tovább sorolhatnám föl mindazon bajokat és veszedelmeket, miken társadalmi úton is nagyon sokat lehetne segíteni, javítani, ha a szervezés munkáját kezükbe veszik a székely társaságok.

Erről a szervezési kérdéstről talán a jövő évben esetleg külön füzetben fogok részletesebben beszámolni.

Most az ideai téli idényben megkezdett felolvasó ciklusomnak ezzel a végére értem. Mielőtt azonban az utolsó szót is kimondanám, visszapillantok 48-ra, mikor a székeiyekek az agyagfalvi réten állottak. Ott látom őket, s szinte hallom, amikor kikiáltják: „Ha menni kell, menjünk mind!”

S én most felolvasásomnak befejezéseül nem mondhatok egyebet önöknek: Ha kezét kell fogunk a székelyekért, fogjunk kezét mind!

pánikot jelez és nagyon valószínű, hogy ez utóbbinak van igaza. Roppant hihetetlen ezekben a jelentésekben az is, hogy kétszáz liditbomba közül egyik sem okozott a városban semmi kárt. Ez ismét arra az orosz-török háborúból ismeretes „egy halott”-ra emlékeztet, a mely az orosz hivatalos jelentésekben a legvéresebb ütközetek után jelentkezett.

Mai távirataink a következők:

Vladivosztok ostroma.

Pétervár, március 7. Az orosz távirati ügynökség vladivosztoki levelezője jeleni: Szombaton délután 1 óra 25 perckor öt japáni hadihajó 55 percig ágyúzta a várost. Délután 1 óra 25 perckor öt ellenséges vérteshajó és két cirkálóhajó közeledett az Aszkold sziget felől az Usszuri öböl partja felé és hadi állást foglalt el a Partoklosz és Szogol öböllel szemben és messzelövő ágyúikkal megkezdték a tüzelést. Az ellenséges hajóraj mintegy három versztnyire volt a parttól. A tüzelés a parti erődítésekre irányult, de nem tett kárt sem az ütegekben, sem a városban, mert a legtöbb löveg nem robbant fel, mert lidittel volt töltve. Utegeink, melyek Voronec tábornok vezérlete alatt állottak, nem viszonozták a tüzelést, hanem vártak arra, hogy az ellenség közelebb jöjjön. Az ostrom 55 percig tartott. Két óra 20 perckor az ellenség megszüntette a tüzelést, mintán 200 lövést tett és Aszkold-sziget irányába visszavonult. Ugyanez időben az Aszkold szigetnél és Meinden foknál két-két torpedónaszád jelent meg. Az ellenséges hajók jéggel voltak borítva. Az ostrom, mely bennünk kárt nem tett, az ellenségnek mintegy 200.000 rubeljébe került. A legtöbb lövést 6 és 11 hüvelykes ágyúkból adták le. A lakosság, mely miután az őrtálló katonák jelezték a látóhatáron felbukkanó japáni hajóhadat, már délelőtt készült az ostromra és teljes nyugodt maradt.

Pétervár, március 7. *Alexejev* helytartó Mukdenből tegnapi kelettel a következő táviratot intézte a cárhoz:

Alázatosan jelentem felségednek, hogy a vladivosztoki erősség parancsnoka közli, hogy reggel 8 óra 50-kor az Askold-szigettől délre hét hajót pillantottak meg. 9 óra 45 perckor észlelték, hogy hadihajók közelednek az Askold-sziget irányában. Dél körül az ellenséges hajóhad közepén volt a part és a Zskold sziget között a parti ütegek lövés-körletén kívül. Délután 1 óra 30 perckor az ellenség löni kezdett. Hír szerint az ellenséges hajóhadban valószínűleg az első osztályu *Isumo* és *Jakimo* cirkálóhajók vannak. A többi hajó nevét nem tudják.

Pétervár, március 7. Vladivosztok megtámadásának és bombázásának híre itt nagy nyugtalanságot okozott. Vladivosztokból érkezett híradások szerint a bombázás megkezdésekor óriási pánik tört ki, később azonban a lakosság megnyugodott. A városban kihirdették, hogy minden ott tartózkodó japáni feljelentéseért a rendőrség díjat fizet.

Az oroszok visszavonulása.

London, március 7. A Retter-ügynökség jelenté *Jinkauból*: Az a körülmény, hogy a niucsvangi orosz polgári és katonai fősállásról felszereléseket szállítanak el, továbbá, hogy a vasuti állomásról minden felesleges anyagot eltávolítanak és hogy az orosz-kínai bank ezüstét elküldi, úgy látszik arra mutat, hogy az oroszok szándékoznak a helyet elhagyni. Az orosz-kínai bank intézkedett arra nézve, hogy francia és egyéb ügynökökre bizza érdekeinek

megvédését. Ideérkezett orosz szökevények azt jelentik, hogy a koreai területen történt utolsó összeütközéskor a Jalu folyó és Pjông Jang között az oroszok a japánokat tulnyomó erejükkel megverték és magukat is súlyos veszteség érte. Port arthuri szökevények azt jelentik, hogy a munkát a hajóműhelyben, hol a *Czarevicset* kellett volna kijavítani, *beszüntették*. Amaz idegen mérnök, kinek a Retvizánt kellett volna kiemelnie, *elhagyta Port Arthurt*, mert kísérete nem sikerült. Megerősítést nyer az a hír, hogy a japánok tüze a port-arthurierősséget nagyban megkárosította.

A japánok sorakozója.

London, március 7. A *Daily Mail* tudósítója táviratozza *Csifuból* tegnapi kelettel: Most jöttem *Csinanpóbból*, hol nagyban készülődnek a japán csapatok part-raszállítására. Máris erős gyalog csapat van ott. A főserég a vezérkarral a jövő héten érkezik, de úgy hallom, hogy nem történik előrevonulás, míg nincs 100,000 ember Pjông-Jangban.

London, március 7. A *Daily Chronicle* jelenté Tokióból: Hír szerint Oroszország értesére adta Kínának, hogy nem szabad csapatokat a *Kinosau* és *Csaojang* között lévő vonalon túl bocsátania. Ennek következtében a kínai csapatok valószínűleg Jung-Tiengben fognak megállapodni.

A *Standardnak* jelentik tegnapi kelettel: A sin-cin-tuni vasuti állomást 800 főnyi orosz csapat szállotta meg és minden táviratot ellenőriznek. Mivelhogy a vasut és a táviró a kínai kormányé és nevezett hely semleges területen fekszik, az eljárás jogosulatlan.

Elfogott orosz hadihajó.

Pétervár, március 7. Az orosz távirati ügynökség tudósítójának Vladivosztokból, e hónap hatodikáról kelt jelentése szerint megerősítést nyer az a hír, hogy az önkéntes hajóhad „*Jekaterinoszlav*” nevű gőzöse, mely onnan február negyedikén indult el, még a háboru megüzenése előtt a japániak hatalmába került. A városokban nagy mennyiségben jelentkeznek önkéntesek a szabadcsapatok számára. A falvakban két majorból választanak egy embert. A szabadcsapatok szotnyákra oszlanak és fegyvereket kapnak. Ruházatuk, melyet maguk szereznek be, igen különböző. Sapkájukon keresztet hordanak. Ellátásban csak akkor részesülnek, ha hadműveletben vesznek részt és ha az illető szabadcsapat területén kívül alkalmaztatnak. Ez esetben családjaik is kapnak élelmiszereket.

Aradmegyei kaszinók az iparpártolásban.

(A gurahonci kaszinó határozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Dicséretes, helyén való határozatot hozott a gurahonci kaszinó. Olyan hazafias eszme érdekében áll sorompóba és szólítja hasonló tettere a megye olvasóköreit, a mely hivatva van arra, hogy új irányt adjon a Széchenyi István által plántált társadalmi intézmények, a magyar kaszinók működésének.

A gurahonci kaszinó és polgári olvasókör *Borsos Lajos* elnöklésével tartott ülésen iparpártolási bizottságot alakított és hasonló szervezésre felhívja Aradmegye összes egyesületeit.

Az iparpártolási bizottság, a melynek élére *Bleier Armin* cementgyári igazgatót

választották meg, a következő programmal alakult meg:

A bizottság érintkezésbe lép a helyi kereskedőkkel és iparosokkal s azokkal ábirni törekszik, hogy egyenlő feltételek mellett magyar gyártmányt alkalmazzanak.

Megbízást kér a kereskedőktől és iparosoktól, hogy beszerzési forrásaiknál ellenőrzést gyakorolhasson abban az irányban, hogy a nagykereskedők és gyárosok, — mint az itteni kereskedők és iparosok szállítói — magyar gyártmányt szállítsanak.

Oly esetekben, mikor a magyar gyártmány használata ellen elhárítható akadályok merülnek fel, azokat esetről-esetre az országos iparegyesülettel ismerteti, és ezen testülettel egyetértőleg az akadályok leküzdésére törekszik.

A kereskedők kívánataira magyar gyártmányt felkutat és az üzleti összeköttetést közvetíti.

A hazai beszerzési forrásokat nyilvántartja s a közönségnek megkeresés folytán tanácsokat ad.

A választmány kimondta még, hogy a magyar iparpártolással együtt a helybeli kereskedelmet és ipart felkarolni óhajtja.

A gurahonci kaszinó ezen mozgalmat ismertette az Országos iparegyesülettel, amely testület végrehajtó bizottsági ülésében foglalkozott azzal. Gelléri Mór igazgató előterjesztéséből a bizottság az ügyet örömmel és elismeréssel vette tudomásul, és a kezdeményező kaszinót lelkesen üdvözölte, támogatását megígérte.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: *Romeo és Julia*, dráma. Paulay Erzsike főléptével. (Páros bérlet.)

Szerda: *A vándorlegény*, operetta. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: *Erény útjai*, vígjáték. (Páros bérlet.)

Péntek: *Kleopatra*, operetta. (Páratlan bérlet.)

Szombat: *Kleopatra*, operetta. (Páros bérlet.)

* Ahol unatkoznak. A budapesti Nemzeti színház legfiatalabb művésznője: Paulay Erzsike lépett föl ma este Párison vígjátékában, másodszer vendégszerepelve ezuttal nálunk. A kisasszony rendkívül kedves jelenség volt ma is a színpadon, az a sok fiatalos báj, amely miatt első fellépésekor már megszerette az aradi publikum, ma is derűsen ragyogott le felénk az egyéniségéről s ugyanez kölcsönözött a játéknak is sok kedvességet. Csak jó néven vegye azonban tőlünk az ifjú művésznő, ha kiváló tulajdonságain kívül megjegyezzük a játéka hibáit is. A beszédjének természetességéhez volna egy pár szavunk, melytől szeretnék az ő kedvességéhez illően megírni. Az lehet a kifogás a játékában, hogy a beszédjét nem tudja olyan folyékony természetességgel elmondani, amilyet a vígjátéki társalgás megkíván. A szót nem csufolódo értelmében használva, azt mondhatnánk a Paulay Erzsike beszédjére, hogy a nyafogásig kedves. Győződjék meg a kisasszony arról, hogy az egyéniségében van ebből a szép tulajdonságból elég, annyira elég, hogy nem kell hozzápótolni semmit a hanghozdozásal. Így egyszerűbb, természetesebb és jobba is lesz a társalgása. A többi szereplők egyenként jól játszottak, az egész előadás azonban elég sanyaru volt. Ceran grófnő vendégei a szalomban olyan vásári zajt csapnak, hogy még; majd meg időközönként elnémult a társaság részint apróbb késések, részint szerep nem tudások miatt. Ez a megjegyzés Könyves Jenőnek a rendezőnek szól, aki ma — bár beugrott a szerepébe — jobban játszott, mint ahogy rendezett. (a)

* Paulay Erzsike vendégjátéka. Holnap kedden folytatja Paulay Erzsike, a Nemzeti színház művésznője vendégjátékát Shakespearenek legköltőibb alkotásában, a *Romeo és Juliában*. A vendégművésznő *Julia* szerepét játssza, s

alakítása felé nagy érdeklődéssel tekint a közönség.

* A zengerajok német nyelve ellen. Fővárosi tudósítónk írja: A fővárosi közrendészeti bizottsága, ma délelőtt tárgyalta, *Matuska Alajos* alpolgármester elnöklése mellett, azt a szabályrendelet tervezet, amely a budapesti dalszarnokok, mulatók s az összes látványos és mutatványos helyek rendjére s előadásaira vonatkozik. A bizottság *Perl Soma* dr. javaslatára kimondta, hogy a dalszarnokokban, vagy más mulató helyeken, *sem egy, sem több felvonásos darabot német nyelven előadni nem szabad*. *Perl Soma* helyeslések közben fejtette ki, hogyha Budapesten német színházat nem engedélyeznek, akkor azt sem lehet megengedni, hogy kisebb mulató helyiségekben német szindarabokat adjanak elő. Már az is elég engedelmény, hogy német dalokat, vagy rövidebb jeleneteket szabad német nyelven bemutatni. Ha német szindarabokat adnának elő a mulatókban, azzal nemcsak a magyar nyelv gyének tennének kárt, hanem az a magyar artistákra is végtelemül hátrányos lenne, mert nagy előtérbe helyezné az idegeneket.

A tizedik aradi gyógyszertár.

(Patikát a külvárosnak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Az ötvenhatezer lakossal bíró Aradnak kilenc gyógyszertára van. Helyes elosztás mellett ez a szám tökéletesen megfelelne a lakosság számának, de a kilenc gyógyszertár közül hét ugyszólván összezsufolva a város főterén és a közelfekvő utcákban van elhelyezve. Így a külvárosra csak két gyógyszertár jut, s ezek közül is az egyik, a gáji, künn fekszik a pécskai-uton. Ez a helytelen elosztás került szóba ma a közigazgatási bizottság ülésén egy felebbezés tárgyalása közben.

Szentgyörgyi Mór gyulafehérvári lakos ugyanis Aradon gyógyszertárat akart felállítani, még pedig a külvárosban. Miután azonban az egészségügyi bizottság úgy találta, hogy ezen a helyen egy új gyógyszertár szüksége nem forog fenn, a tanács a kérelmet elutasította. *Szentgyörgyi Mór* az elutasító határozatot megfélebbezte a közigazgatási bizottsághoz, azzal érvelvén, hogy miután ő a külvárosban közel akarja a gyógyszertárt felállítani, s miután a nagy kiterjedésű és lakosságu külvárosnak összevissza két gyógyszertára van, indokolt, hogy kérelme teljesíttessék, annál is inkább, mert gyakran fordul elő olyan eset, hogy a beteg élete attól a pár percnél késedelemtől függ, amelyet a gyógyszertár távoli volta okoz.

Urbán Iván főispán ezzel a kérdéssel kapcsolatban szóval tette, hogy a gyógyszertárak mai rossz elosztása mellett tényleg célszerű lenne, ha a külváros azon részében, amelynek legnagyobb szüksége van erre, tehát *Sarkadon* vagy *Pernyávan* felállítanának egy új patikát.

Több bizottsági tag hozzászólása után a bizottság is erre az álláspontra helyezkedett. Határozatba ment tehát, hogy a *Szentgyörgyi Mór* felebbezését elutasítják ugyan, és a tanácsnak ez irányban hozott határozatát jóváhagyják, de egyben felhívják a város orvosi hivatalát, hogy alapos tanulmányozás után tegyen előterjesztést a város törvényhatóságának, hogy vajjon nem szükséges-e *Sarkadon*, vagy *Pernyávan* egy új gyógyszertárat felállítani?

Ha az orvosi hivatal azt fogja véleményezni, hogy a célszerűség a tizedik gyógyszertárnak a külvárosban való elhelyezését okadatozza, akkor a város közgyűlése fogja a gyógyszertár helyét meghatározni.

Aradmegyei találmányok.

(Írnök, mint feltaláló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Ujabb magyar találmányról veszünk hírt; nem is egy, hanem négy találmányról van szó. A feltaláló, aki a szabadalmakat legközelebb meg fogja kapni, egy aradmegyei kishivatalnok.

A feltaláló, aki át van hatva a találmány jóvoltától, nem bizik a sikerben, mert attól fél, hogy úgy jár, mint minden magyar feltaláló: semmibe se veszik, találmányát anyagi eszközök híján nem tudja érvényesíteni. Ez többnyire a sorsa a magyar találmányoknak, s innen magyarázható meg, hogy a találmányok könyvében a magyar nem igen szerepel.

A találmányok leginkább az ember élet- és vagyonbiztonságát mozdítják elő.

Ismert problémát óhajt megfejteni az első találmány, az életmentő készülék.

Ez a készülék a villamos vasutak és gőzmozdonyok előtt alkalmazandó. Egyszerű fizikai és élettani törvényen alapszik, s állítólag oly biztos mentő, hogy még az öngyilkosság is ki van zárva. Ha valaki öngyilkossági szándékból a sínek közé, vagy azokra fekszik, még annak sem lesz legkevesebb baja, s minden legkisebb sérülés nélkül megmenekszik. Igaz, hogy ilyen készüléket, már igen sokat próbáltak meg, de egyik sem vált be, mer egyik sem vette tekintete a kocsi hullámos mozgását, s így mentők helyett inkább gázoloknak bizonyultak. Ez a készülék azonban figyelemmel van a kocsi hullámzására, s így ennek mozgása folytonosan egyenletes, bármiképp hullámzik is a kocsi, ez megtartja egyenletes mozgását, s így alája semmiféle körülmények között a legkisebb tárgy sem kerülhet.

Onműködő Monopol vontató csónaknak nevezi második találmányát a feltaláló. Ezzel a legcsekélyebb folyókat is hajózhatóvá akarja tenni, s így az ipar és kereskedelem, valamint a személyforgalom eddig hozzáférhetetlen helyeken nagy lendületet nyer. Ennek a csónaknak a mozgásba hozatalához sem állati, sem emberi, sem pedig gőzerő nem kell. A csiga rendszeren és törvényen alapszik, melyet egyetlen ember igen könnyen, kényelmesen kezel s maga a csónak oly gyorsan halad előre, hogy sem a motoros, sem pedig gőzös hajó nem szoríthatja hátra, sőt sokkal biztonságosabb és praktikusabb lenne azoknál, mert az egyikből kifogyhat a gőz, a másik pedig felrobbanhat, de a Monopol csónak örökké vidáman és biztosan sikkik tova, akár a hal. Nem valami otromba kerék, avagy lapátok hajtják, hanem mozgását is a természet és élet törvényén alapuló uszályok segítik elő. Ezen csónak, mint neve is mutatja, a vontató, de azért teher és személy forgalomra is alkalmas lenne, azonban hozzá lehet fűzni több személy és teher csónakot, úgy, hogy a vízen egy egész vasuti vonathoz hasonló csónakvonat menhet, még pedig a legkisebb vízi folyókon is.

A harmadik találmány volna a sokat emlegetett *golyó fogó*. Ez egyszerű és természetes burkolat, melyen a golyó át nem hatol, sem pedig a fegyver nem fogja, ez tehát mell- és fejvéd alakjában, háború esetén oly rendkívüli vívmány, mely a hadsereget a szősoros értelmében legyőzhetetlenné akarja tenni, mert az ezzel ellátott katonákat a golyó nem fogja, azok akadálytalanul haladhatnak a legnagyobb golyó záporban is előre és így nincs az az ellenesség, a mely ilyen haddal szemben — ellentállásra képes volna. Maga a találmány alig egy kilogramm nehézségű lenne, s igen kevés költségből kikerül, miért is nagyon könnyen alkalmazható, sem a katonát nem terheli meg, sem pedig a — költségvetést.

Herkules biztonsági zár a neve a negyedik találmányoknak. Ez sem föl nem törhető, sem állkúccsal ki nem nyitható, tehát biztosabb, mint a Wertheim. Raktárak, magtárak, pincek, kolnák, házkapuk stb.-re lenetne célszerűen alkalmazni és így azok betörés ellen teljesen biztosítva volnának, tehát igen fontos szolgálatot tenne az élet és vagyon biztonság-

nak. A zár sokkal kisebb a mostani ily fajtu záráknál, s sokkal egyszerűbb is, az egykaru emeltyű t rvényén alapuló fogas toló szerkezettel bír, s álkulcsal azért nem nyitható ki, mivel nem lehet róla viasz avagy egyéb tolvaj fufangu lenyomatot venni. Záró forgantyja és kulcsa igen sok féle lehet, miért is ahhoz több kulcs szükséges, mert a kulcs elvesztése esetén azt csak a készítő nyithatja ki oly módon, hogy az általa megjelölt észrevétlen jegy után — a kulcsokról és zárokról vezetett jegyzékből annak alakját: négyzet, háromszög, kör, kereszt, egy-két kara stb. megállapítja.

Ezek a találmányok, melyeknek értékesítésére a feltaláló most társat keres. Nem lehetetlen, hogy egyik vagy másik találmány csakugyan beváljon s az aradmegyei embernek a a dicsőségen felül némi vagyont is juttat.

Az ügy iránti jóakarából mindazoknak, akik a legújabb magyar találmányok értékesítését előmozdítanák, készséggel közöljük a feltaláló címét.

A döntő harc küszöbén.

(Az ellenzék készülődése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 7.

A képviselőház holnapi ülésének végén fogja a miniszterelnök indítványozni, hogy javaslatának indokolása a Ház szerdai ülésének napirendjére tűzessék ki, s annak érdemleges tárgyalását csütörtökön kezdjék meg.

Az ellenzék tagjai a mai nap során tüzelték egymást. Harciasnál-harciasabb jelszavak rázkódtak a levegőben. A napirendet nem engedik a tárgyaláshoz jutni. Tisza nem fogja megindokolhatni indítványát. Névszerinti szavazások halmaza, a melyekre nézve máris husz kelőlép aláírt iv meredezik ki *Lengyel* Zoltánnak, a legújabb obstrukció vitarendezőjének zsebéből a kormány felé. Technikai obstrukció.

Jellemző azonban a mai tudósítások azon passzusa, hogy a Kossuth-párt tagjai, észrevehetően nem lelkesednek a harcért. Maguk is belátják, hogy a kormánynak kötelessége a nemzettel szemben, hogy az obstrukció veszedelmes, mindenre kártékony játékanak véget vessen, és hogy ez nem megy szelidebb eszközökkel, mint a melyekhez Tisza István gróf kénytelen nyulni: maguk az obstrukció emberei okozták.

Legújabb távirataink ezek:

Harci előkészületek.

Ma az ellenzéki képviselők pártkülönbség nélkül elhatározták, hogy amíg Tisza István indítványát vissza nem vonja, meg fogják akadályozni a napirenden levő törvényjavaslat tárgyalását. Tiszának nem lesz alkalma arra, hogy az általa indítványozott napirendet tárgyalassa.

A mozgalom most már Tisza személye ellen irányul. Olyan elemek is hangoztatják Tisza távozását, akik eddig teljesen távol állottak az obstrukciótól.

Ennek az elhatározásnak következménye, hogy már a mai ülésen nem jutottak a napirendhez, meg hogy a névszerinti való szavazást kérő íveket a Kossuth-párt tagjai is aláírták.

Az ellenzéknek Tisza István ellen írá-

nyuló elhatározásáról a Kossuth-párt néhány tagja értesítette *Andrássy* Gyula grófot és a szabadelvű-pártnak még több tagját.

A leszerelés ma szünetelt, csupán *Olay* Lajos igyekezett az obstrukciókat kapacitálni, hogy az ujoncjavaslat elfogadásával tegyék szükségtelenné Tisza indítványát.

Ellenzéki körökben elterjedt hírek szerint *Wlassics* Gyula kifejezte Tisza előtt abbéli nézetét, miszerint helyes volna, ha a miniszterelnök, mielőtt még indítványa tárgyalatnék, közzétenné a végleges házszabályrevízió tervét, hogy lássák, mit tervez a kormány.

A Kossuth-párt

A Kossuth-párt ma este értekezletet tartott, a melynek tárgya a miniszterelnök indítványa volt. Az értekezlet rövid vita után elfogadta *Rákosi* Viktornak azon indítványát, miszerint a Kossuth-párt minden eszközzel küzd Tisza István grófnak javaslata ellen, és hogy e küzdelmet a végtelékig folytatja.

Dacára a határozatnak, konstatálható, hogy a Kossuth-párt nem nagyon szívesen megy bele a küzdelembe és keresi az alkalmat, hogy Tisza István gróffal valami megállapodásra jusson a házszabályrevízióknak a miniszterelnök javaslatából való kikapcsolása iránt.

A miniszterelnök.

Tisza István miniszterelnök a mai napot Bécsben töltötte, a hol részt vett *Khuen-Héderváry* Károlynak, a király személye körüli miniszternek eskütételén. Az eskütétel előtt a király magánkihallgatáson fogadta Tisza István grófot.

A miniszterelnök este érkezett vissza Budapestre. Megérkezése után a szabadelvű pártkörbe hajtattott, a hol sajnálattal értesült a képviselőház mai ülésén történt obstrukciós eseményekről. A miniszterelnök holnap, a Ház ülésének végén fogja javasolni, hogy indítványának indokolása a szerdai ülésre tűzessék ki, annak érdemleges tárgyalása pedig csütörtökön kezdődjék.

Ha az ellenzék megakadályozná az indítványnak indokolását, a miniszterelnök ei van határozva, hogy azt indokolás nélkül tárgyalatja le.

A technikai obstrukció.

Az ellenzéki pártok tagjainak egy része a Pannónia külön termében összejövetelet tartott. Ezen elhatározták, hogy holnap, napirend előtt többen föl fognak szólalni. Ha az elnök ezt nem adná meg, névszerinti szavazásokat kérnek. A mai napon husz ívet irtak alá névszerinti szavazások kérésére. A vita rendezésére *Lengyel* Zoltánt kérték fel.

Egy másik forrás a következőket jelenti: A Szederkényi-párt helyiségében az összes ellenzéki pártok kiküldöttjei tanácskozást tartottak, amelyen elhatározták, hogy Tisza indítványát mindaddig nem engedik tárgyalatni, amíg abból a végleges házszabályrevízió vissza nem vonatik. Elhatározták, hogy az obstrukció minden fegyvert felhasználják a Tisza kormány megbuktatására, és hogy a technikai obstrukciót szerdán megkezdik.

Tisza üdvözlése.

Szegszárdról jelentik: Tolnavármegye szabadelvűpártjának végrehajtó-bizottsága vasárnap igen látogatott gyűlést tartott, a me-

lyen a megye összes választókerületei képviselve voltak. Az ülésen *Benrieder* József elnök, majd pedig *Kovács-Sebestyén* Endre alelnök elnökölt. A párt átdolgozta alapszabályait s a vármegyében kerületenként és községenként való szervezkedését elhatározta. Tisza István gróf miniszterelnökhöz ez alkalomból a következő üdvözlő táviratot intézték:

„Tolnavármegye szabadelvűpártjának végrehajtó-bizottsága pártunk újjászervezése alkalmából mai napon tartott gyűlésén egyhangú lelkesedéssel hozott határozatával Nagyméltóságodat a legmelegebben üdvözli. Teljes bizalmáról és igaz ragaszkodásáról biztosítja, kívánván, hogy Nagyméltóságodnak a paramenti rend helyeállítása, alkotmányunk megvédése és a nemzet jövője érdekében kifejtett céltudatos, hazafias és bölcs működését siker koronázza.

Benrieder József elnök,
Leopold Kornél dr. jegyző.“

Aradi vízmizériák.

(A közigazgatási-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Harmadizben halgzott ma a közigazgatási bizottság ülésén panasz a vízművek ellen. Az aradi víz a természettől fogva jó víz; de a rossz szűrőkészülék, és a csatornázás fogyatékságai miatt tulságos gyakran fordulnak elő olyan esetek, hogy a vízvezetési csapból piszkos és zavaros víz folyik. Már pedig, ha egy város olyan aránytalanul drágán fizeti meg az ivóvizet, mint Arad, akkor az a város méltán megkövetelheti, hogy állandóan élvezhető italt kapjon. Ha pedig a vízvezetékársulat ennek a jogos követelésnek nem tud, vagy nem akar eleget tenni, akkor a város éljen szerződésadta jogaival és ne tűrje, hogy polgárainak legelsősorú érdeke, a közegészség ügye állandó veszélynek legyen kitéve egy üzleti vállalat tehetetlensége miatt. A panaszkodás és fenyegetőzés már meglehetősen elnyűtt eszközök; erősebb nyomással talán lehetne segíteni a vízmizériákon.

A város közigazgatási bizottságának mai ülésén a szakelődök jelentései során, a mikor *Posgay* Lajos dr. főorvos a mult havi közegészségügyi viszonyokról számolt be, *Műlek* Lajos dr. kért szót.

— Kénytelen ezuttal is felszólalni — ugymond — a vízvezetési mizériák ellen. Multkori felszólalása dacára e hóban is három napon keresztül élvezhetlen volt a vízvezetési víz. Ő két üveggel be is küldött a használhatatlan vízből a főkapitányhoz. Az első nap ismeretlen alakok uszkáltak a vízben; (Derűtség) második nap szénpor és piszoküledék volt a vizes edények alján és harmadnap lila lett a víz. Ez nemcsak nála, de az egész városnegyedben így volt? Kérde, hogy hát minden hónapban csatornamosás van? Ha igen, akkor mért nem vonják le a vízért fiztendő díjból a háromnapos fogyasztásnak megfelelő átlagösszeget. Vagy mért nem értesítik a közönséget, hogy máshonnan szerezzon vizet, mert abban a negyedben csatornamosás lesz? O az összlakosság érdekében követeli ezt. Mi nem iszunk olosó vizet, tehát megkövetelhetjük, hogy tisztát kapjunk. Ha a vizet nem tudják szűrni, akkor adják teleáron. Indítványozza, hogy intézzenek meghagyást a vízművek igazgatóságához, hogy magyarázza meg a mizériák okát; vagy pedig bizza meg a bizottság a főkapitányi és orvosi hivatalokat, hogy e kérdést tegyék vizsgálat tárgyává és tegyenek jelentést a vizsgálat eredményéről a bizottságnak.

*Institőr*s Kálmán polgármester elismeri a felszólalás jogos voltát, de nem helyesli, hogy az ilyesmit post festa jelentik neki.

Műlek Lajos: Ő azt hitte, hogy miután ez közegészségügyi kérdés, tehát a főkapitányhoz tartozik, és így még aznap elküldte a piszkos vizet a főkapitányhoz.

Urbán Iván: Azt hiszi, hogy ez ügyben minél gyakoribb felszólalás sem árt. Céltalannak tartja a vállalat megkérdezését, mert ennek úgy sem lesz semmi haszna. A szerződésben előírt módon kell ily esetekben eljárni.

Ottenberg Tivadar: Nem, mint a vízművek igazgatósági tagja, hanem mint városi polgár kíván szólni. Ezekkel a panaszokkal az igazgatóság már több ízben foglalkozott, és minden lehető meg fog tenni a közönség érdekében. Az lehetetlen, hogy három napig piszkos volt a víz, ezt ő kereken tagadja. E hónapban egyszer csőrepedés volt, akkor talán egy fél napig nem volt tiszta a víz. Ilyesmi más városokban is előfordul, ezt nem lehet elkerülni. Nem kell átírni az igazgatóságnak, mert ezt ő úgy is közli vele. Kijelenti, hogy a szűrő készülékek nagy javítás elé néznek.

Műlek Lajos dr.: Ha a szűrő készülék javításra szorul, ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy eddig rossz volt. Hiába tagad Ottenberg, ő két nap egymásután küldött hamisítatlan piszkos vízvezetéki vizet a főkapitánynak. Hívják föl a főkapitányt, hadd tegyen tanúságot erről.

Urbán Iván szerint a vízművek mindig csőrepéssel takaróznak, holott rendszeresen nem ez a piszkos víz oka. Máskor figyelmeztessék a lakóságot, ha előrelátható okokból nem tudnak tiszta vizet nyújtani.

Barabás Béla dr.: Ottenbergnek ebben a kérdésben itt nem kellett volna felszólalni, mert érdekelt feleknek joguk sincs ehhez. Ő nem elégszik meg egy közigazgatási bizottsági tag felszólalásával. Ezzel nem lehet befejezni az ügyet, itt tenni kell. Napról-napra látja a helyi lapokban, hogy a polgármester hirdetés útján figyelmezteti a lakóságot, hogy Kamcsatkában vagy hol kidobtak egy magyar munkást. Indítványozza tehát, hogy bizzák meg a polgármestert, miszerint a helyi lapokban tegye közzé, hogy hasonló eseteknél minden városi polgár azonnal tegyen jelentést nála, és küldjön mintát is a vízből, egyben a helyet is megjelölve, ahol a zavaros víz folyt. Ez alapon azután a polgármester tegye meg a szerződésadta jogon a megörölő lépéseket. (Élénk helyeslés.)

Urbán Iván csatlakozik Barabás indítványához, és azt határozatképp ki is mondja, miután látja, hogy ez a bizottság helyesléssel találkozik. Mégis a visszaélések és gyerekes tréfák elkerülése céljából helyesnek tartaná, ha a jelentés után azonnal valamely hivatalos közeg menne a helyszínére, hogy a vízből mintát vegyen.

A bizottság ily értelemben határozott.

Jelen voltak: Urbán Iván főispán elnök, Barabás Béla dr., Bing Vilmos, Farkas Győző, Hegedüs László, Institóris Kálmán, Kadas Kálmán, Keller Izsó, Kellner György, Marschall Lajos dr., Meszlényi Antal dr., Műlek Lajos dr., Ottenberg Tivadar, Péterfy Antal, Pesgay Lajos dr., Reichner Károly dr., Robitzek Agoston dr., Rosenberg Miksa dr., Steinhardt Mór dr., Varjassy Árpád.

MULATSÁGOK.

(=) **Hangverseny és táncmulatság Csermón.** A csermői izz. népközség templomalapjának gyarapítására e hó 5 én kitűnően sikerült hangversenyt és táncmulatságot rendeztek. A mulatságon, melynek védnöke *Solymossy Lajos* br. orsz. képviselő volt, az egész környék intelligenciája részt v. tt. A hangverseny programjában a következő hölgyek és urak szerepeltek: dr. Mann Bertalanné és Schreyer Aranka

(zongora), *Bienenstock Rezsín* (monológ), *Varga Zsuzsika* (ének), *Singer Ilonka* és *Schreyer Menyhért* (dialog), *Klein Margit* (zongora), *Polgár Sándor*, az Aradi Nemzeti Színház tagja (kuplák, *Meer Arminné* zongorakiséréte mellett). Az összes szereplőket zajosan megtapsolták és többször megújráztatták. A sikerült hangverseny befejezése után a fiatalság táncra perdült és Bádé Pista gyulai zenekarának játéka mellett pezsgő jókívvel kitarított egész reggelig. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Berkes Árminné, Bienenstock Lippótné, Bacsonyi Kálmánné (Apáti), dr. Csillag Ignácné (Borosjenő), dr. Flamm Bertalanné, dr. Fülöp Gézané (Borosjenő), Fekete Ignácné (Gurba), Gottlieb Ignácné (Seprős), Germann Károlyné, Gruber Sándorné, Holländer Miksáné, Haberfelner Béláné (Barakony), Hakkor Márkné, Koller Pálné (Vadász), Keresztes Istvánné, Kohn Rudolfné (Somoskesz), Kádár Gyuláné (Talpas), Meer Arminné (Arad), Oblath Riza (Zenta), Polgár Sándorné (Arad), Rosenberg Mórné, dr. Reiner Albertné (B. Ujfalu), Sági Henrikné (Arad), Suhajda Béáné (Somoskesz), Schreyer Jakabné, Singer Józsefné, Singer Adolfné (Szöllős), Singer Lajosné (Szöllős), Steinberger Mórné (Borosjenő), Simay Tivadorné, Szita Istvánné, Tapfer Jenőné, Weiszberger Marcellné (Beél), Weisz Lajosné, Weinberger Menyhértné, stb.

Leányok: Bienenstock Rezsín, Csillag Malvin (Borosjenő), Fekete Ilus (Gurba), Funkelstein Jenny (Lippa), German Izabella, Gruber Ella, Klein Margit, Koller Elvinné (Vadász), Kohn Adél (Somoskesz), Lövinger Ida (Gurba), Oblath Margit (Arad), Suhajda Valér (Somoskesz), Singer Erzsike (Szöllős), Szita Vilma és Micike, Schreyer Aranka, Singer Ilonka, Varga Zsuzsika, Vas Gizike, Steinberger Klára (Borosjenő), stb.

(=) **Szabadság ünnep.** Az aradi lelkis honleányok a *Kossuth-asztaltársaság* védnöksége alatt március hó 13-án, a városi letti vendéglő összes termeiben működvelő előadás és táncval egybekötött szabadság-ünnepet rendeznek. Műsor: 1. Ünnepi megnyitó beszéd, tartja *Benedek Árpád*, lapszerkesztő. 2. „Talpra magyar”, szavalja *Klein Dezső*. 3. Melodráma „Petőfi a Horobágyon” előadja *Szalai N. ur*, zongorán kíséri *Bruckner Ella* urhölgy. 4. Zongora szám, előadja *Bruckner Ella* urhölgy. „Petőfi.” eredeti színmű 1 felvonásban, írta *Rudnyánszky Gyula*. Zárszó tartja *Müller Károly*.

Mi lesz alldeuschokból.

(Szerkesztőből — kivándorlási-ügynök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 7.

A lelketlen magyar ellenes izgatók egymás után tűnnek el a nemzetiséglakta vidékekről. A hírbelt *Korn Artur* után nyakra-főre utaznak ki az országból azok a zavarosban halászó alakok, akikre a királyi ügyészek teszik reá sujtó kezüket a törvény értelmében.

Ilyen alak volt *Schroff Herman* is, aki a csuf emlékü *Kronstädter Zeitungot* szerkesztette és lapjában folyton a magyarokkal volt baja, mignem az ügyészség jónak látta ellene megindítani az eljárást, amely után a törvényszék hat hónapi államfogházra ítélte. Ezt a büntetését a szegedi államfogházban töltötte ki, mely után Berlinbe költözött, nehogy ismét meggyűljön a baja a törvényvel.

Enek a zöldszász alaknak azonban még emlékezetében maradt a Szegeden töltött idő, helyesebben: nem felejtette el a büntetését. Ő azonban nem úgy állott ezért boszút, mint elődje és kartársa, a hamarosan letört *Korn Artur*, aki tudvalevőleg könyvben öltögette ránc a nyelvét.

Schroff ur reális ember és úgy gondolta, hogy sokkal többet árt nekünk azzal, ha a magyarokat kicsábítja Amerikába. Az egykori szerkesztő ur fölcsapott *kivándorlási ügynöknek*.

Schroff Hermant a soproni rendőrség letartóztatta, mert kiderült róla, hogy kivándorlási ügynök. Megbüntették az ex-szerkesztőt, majd aztán kitoloncolták az országból.

Erről a kalandjáról Szegedre írott több le-

vélben emlékezik meg a szegedi államfogház egykori lakója. *Schroffnak* ugyanis most egy régi jó komája van bent a Vasasszentpéter-utcai államfogházban, névszerint *Mohán György*, akit 22 hónapi államfogházra ítéltek, mert a szegedi Tribunában megjelent magyarellenes cikkek szerzőségét magára vállalta.

A két jómadár kevés ideig együtt volt az államfogházban, ahol meleg barátság fejlődött ki közöttük. *Schroff* néhány hónappal távozása után Berlinből levelet küldött a barátjának, akitől megkérdezte, hogyan érzi magát. Az azt felelte, hogy nem volna semmi baja, csak pipája nincs. Erre *Schroff* küldött neki szép tajtékkipát.

Tegnap újra levél érkezett *Mohán György* számára. *Mecser József* börtönigazgató, akinek a kezén minden levél átmev, fölbontotta. *Schroff Herman* írta a cimborájának és pedig nagyjelentőségű dolgokat közölt vele. Azt írta Berlinből, hogy nemsokára meglátogatja az államfogházban, mert a Délvidéken ugyanis dolgoz az „üzlet” miatt. Az üzletre vonatkozólag megírta még, hogy a kivándorlókkal kell érintkeznie és tanácsokkal ellátnia.

A Szulkovszky-ügy iratai.

(Polónyi az aradmegyei árvaszék ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 7.

Szulkovszky hercegnek, a gondnokság alá helyezett nagybirtokosnak irataival foglalkozott ma, a többek között, Aradvármegye közigazgatási bizottsága *Urbán Iván* főispán elnökléte alatt.

A jelentések tudomásulvétele után került ez ügyre a sor. *Szulkovszky* Ida hercegnő ügyvédje, *Polacsek Alfréd* dr., továbbá *Polónyi Géza* országgyűlési képviselő a belügyminiszterhez azt a panaszt emelték az aradmegyei árvaszék ellen, hogy nem engedett betekintést azokba az iratokba, melyeket a bonni törvényszéktől kért át az árvaszék. A miniszter a panaszt leküldte a közigazgatási bizottságnak további eljárás végett. *Urbán Iván* főispán az ügy sürgősségre való ekintettel megbizta *Schill József* főjegyzőt a vizsgálattal, a mit a főjegyző meg is ejtett. A vizsgálat eredményeként aztán ma azt a jelentést tette a bizottsághoz, hogy az árvaszék egészen helyesen járt el, mikor az iratok betekintését megtagadta. Az árvaszék ebben az ügyben különben is a minisztertől kért tanácsot s a miniszter utasítására járt el.

A bizottság erre *Urbán Iván* fölvilágosító szavai után a panaszt elutasította és felhívta az árvaszéket, hogy az iratokat haladéktalanul küldje vissza a bonni törvényszéknek.

Egy másik panasz is volt *Szulkovszky* hercegnő ügyvédjének. Ebben azonban azt konstátálta a bizottság, hogy előbb érkezett be a panasz a miniszteriumhoz, mint a kérelem, melynek nem teljesítése miatt emelték tulajdonkép a panaszt.

Az ülésen *Urbán Iván* elnökléte alatt *Bánhidya Antal* báró, *Beles János*, *Farkas Győző*, *Institóris István* dr., *Keller Izsó*, *Králtz Gyula*, *Köpf János* dr., *Meszlényi Antal* dr., *Nachtnébel Odón*, *Takácsy Sándor* dr., *Varjassy Árpád*, *Vasárhelyi Béla*, továbbá *Dálnoki-Nagy Lajos* alispán, *Schill József* főjegyző, *Nachtnébel Gyula* árvaszéki elnök, *Boros Iván*, *Faragó István*, *Darányi János*, *Hanthó Jenő* és *Schauer Gébor*.

HIREK.

— **Khuen-Héderváry esküje.** Bécsből táviratozzák: Ő felsége ma délelőtt tíz órakor eskettette fel *Khuen-Héderváry Károly* grófot, az

ujjonnan kinevezett személye körüli minisztert. Az ünnepies aktuson *Festetics* Tasziló gróf zászlósúr és *Tisza* István gróf miniszterelnök, ki e célból reggel érkezett Budapestről Bécsbe működtek közre. Az eskümlét *Vértessy* Géza miniszteri tanácsos olvasta fel. A király *Khusen-Héderváry* gróf személye körüli miniszterét fel- esketése után magánkijelölésén fogadta. Az audiencia után a magyar miniszterium palotájába ment, hol a tisztviselői is fogadta, élén *Vértessy* Géza miniszteri tanácsossal, ki melegen üdvözölte a minisztert. A miniszter az üdvözlést elismerő szavakkal köszönte meg.

— **Kihallgatások a királynál.** Bécsből táviratoz- zák: A mai általános kihallgatásokon 6 Fel- sége többek közt fogadta *Gromon* Dezső és *Zsilinszky* Mihály államtitkárokat, valamint *Györy* Árpád kamarást.

— **Az aradi vashid ügye.** Miután az a meg- hosszabbított határidő, amelyet a miniszter Aradvárosának arra nézve adott, hogy nyilat- kozzék a vashid felépítése vagy fel nem épí- tése iránt, e hó tizenötödikén lejár, a város adóügyi osztálya a határidő ujabbi meghosszab- bitása iránt megteheti a kellő lépéseket. A leg- közelebbi tanácsülés dönti el, hogy meddig terjedő halasztást kérjen a város? Megemlé- keztünk az aradi vaggongyárnak a városhoz intézett kérelméről, hogy az aradi vashidnak dr. *Zielinski* Szilárd által készített terveit bo- csássák betekintés végett a gyár rendelkezé- sére, hogy annak alapján a vashid építésére az aradi vaggongyár is pályázhasson. A tanács a napokban értesítette a gyár igazgatóságát, hogy mihelyt a vashid tervei a miniszterium- ból leérkeznek, a gyár kérelmét teljesíteni fogja.

— **Beck báró Waldsee temetésén.** Az osz- trák-magyar közös hadsereg képviselőjében a mint Bécsből jelentik *Beck* báró tábornagy a vezérkar főnöke Berlinbe utazik *Waldsee* te- metésére.

— **Főispánválasztás Pestmegyében.** Képvi- selői körökben elterjedt hírek szerint *Beniczky* Ferenc Pestvármegye főispánja legközelebb nyugalomba vonul. Utódjául Nemeskéri *Kiss* Pál, a volt földmivelési államtitkárt emlegetik.

— **Március 15.** Arad polgársága által a március 15-én rendezendő hazafias ünnepély szónokául a rendező-bizottság *Szondy* János áll. tanítóképző tanárt kérte meg, aki a tisztséget elfogadta.

— **Rendfőnök és áldozó-pap.** Megemlékeztünk arról, hogy *Wlassics* Géza Anasztáz, mino- ritarendi áldozópap a közte és *Csák* Cirjék rendfőnök között fölmerült incidens folytán el- bocsátását kérte a rend kötelékéből, a mi meg is történt. A hír megjelenése után oly híresztelések keltek szárnyra, mintha a rendfőnök azért lé- pett föl oly erősen és kemény formában *Wlassics* ellen, mert az mint hitoktató nem tartotta be pontosan óráit. Erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot vettük:

A Kossuth-u. iskola igazgatójától. 74/1903—4. sz. Azon híresztelésekkel szemben, hogy tiszt. *Wlassics* Géza Anasztáz ur f. é. március hó 2-án délelőtt a Kossuth-utcai fiúiskolában tar- tandó vallástani órákra 8 óra helyett csak fél órák jelent meg, az igazság érdekében hivatalosan bizonyítom, hogy nevezett hitoktató ur ezen a napon is órára pontosan jelent meg. Hogy ekkor föltiszt. *Csák* C. Alajos dr. rendfő-nök ur ez alkalommal teljesített ellenőrző látog- atásakor nevezett hitoktató urat nem találta osztályában, csak onnan van, mert a 9 órai szü- net közben néhány percig irodámban tartózko- dott azon célból, hogy távozását nekem hivata- losan bejelentse. Aradon, 1904. évi március hó 7 én. *Marinkovics*, igazgató. P. H.

Egyébként a jelenet, a mely az áldozó-pap kilépésére okot adott, reggel történt, a fönti iskolalátogatás pedig ez után, délelőtt folyt le.

— **Az aradi ipartestület elnökválasztása.** Mind erősebb lesz a szervezkedés az aradi ipartestületnél: a jövő vasárnap bekövetkező el- nökválasztása körül. A harcot ezuttal az teszi érdekesebbé, hogy a testület új alapszabályai- nak értelmében a megválasztandó elnök man- dátuma már nem három, hanem öt évig tart. Vasárnap mind a három jelöltnek pártja szer- vezkedő gyűlést tartott.

Az iparosságnak *Mihálik* József köré cso- portosuló pártja délelőtt a városháza nagyter- mében tartott gyűlést. A gyűlést *Reinhart* Gyula kereskedelmi és iparkamarai elnök nyi- totta meg, aki beszédében éles kritika alá vette az ipartestület legutóbbi három évének műkö- dését, aztán felszólította a megjelenteket, hogy az elnöki tisztségre jelöltet hozzanak javaslat- ba. A jelenlevők erre *Mihálik* József nevét hangoztatták, akit három tagú küldöttség *Gorzó* Antal, *Balogh* Dávid és *Kadinszky* Gáspár hiva- ta meg a gyűlésre. *Mihálik* József megjelen- vén, kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja s ha az ipartestület többségének bizalma benne összpontosulna, igyekezni fog nehéz feladatának megfelelni.

A jelenlegi elnöknek, *Berán* Antalnak pártja ugyancsak vasárnap, *Klein* Ignác ipar- testületi alelnök vezetésével tartott ülést, a ki- nek javaslatára elhatározták, hogy *Berán* An- talt az elnöki tisztség további viselésére fölké- rik. *Rosmanith* Albert vezetése alatt *Mittner* József, *Morgenstern* Gyula, *Kerekes* Lajos, *Szücs* Károly, *Irmer* Henrik és *Kehrer* Károly tagok- ból álló küldöttség hívta meg *Berán* Antalt a nagygyűlésre. *Berán* Antal a jelöltséget elfo- gadva, kijelentette, miszerint azokért, amit ed- dig alkotott, elvállalja s viseli a felelősséget s ténykedéséért mindenkiivel szemben helyt fog állani.

A *Csermák*-féle vendéglőben vasárnap dél- után az iparosok egy nagyobb csoportja *Weil* Alajos bódogos mestert jelölte, a ki szintén elfogadta a kandidációt.

— **Szerencsétlenül járt százados.** Az aradi honvéd gyalog-zászlóaljnak egyik letehetsé- gesebb tisztjét, aki a polgári társaságok között is nagy népszerűségben áll, sajnálatos sors ér- te. *Döbrentei* Károly századost néhány hét előtt egy vadászat alkalmával egyik lábán erős meg- hülés érte. A százados ügyet se vetett rá, a bajt elhanyagolta; a betegség azonban súlyo- sodott, s utóbb üszkösödésbe ment át. A száza- dost a budapesti honvéd-helyőrségi kórházba szállították, ahol a tanácskozást tartó orvosok kimondták, hogy a beteg lábát amputálni kell. A műtétet valószínűleg holnap végzik el. A beteg századost annyival súlyosabban érinti ez, mert a műtét természetesen csapatszolgálatra alkalmatlanná teszi s utját szegi a hivatott, főlebbvalói által minden alkalommal elősmert katonatiszt pályájának.

— **Vármegyei tisztviselők gyűlése.** A Vár- megyei Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya vasárnap délelőtt rendkívüli gyű- lést tartott Pest vármegye székházában, *We- kerle* Sándor dr. elnöklété alatt. Az ülésen kizárólag a küszöbön álló fizetésrendezéssel foglalkoztak.

Horváth József titkár ismertette a törvény- javaslat egyes rendelkezéseit s azokat a kifo- gásokat, amelyek ellene emelhetők. Nagy hi- bája a javaslatnak az a rendelkezés, mely kimondja, hogy a fősolgabírák a VIII., illetve VII. fizetési osztályba soroztatnak, olyképpen, hogy a fősolgabíróknak a VIII-ból a VII-be való előléptetését a törvényhatóság előterjesztése alapján a miniszter engedélyezi. Ez az intézke- dés ellenkezik a törvényjavaslat szellemével, mert a helyes intézkedés az volna, hogy a fő- solgabírák szolgálati éveik alapján lépjenek magasabb fizetési osztályba s ha a kormány ezt a pontot nem változtatná meg, olyan lát- szata lehetne, mintha a miniszter az autonóm jogkörbe való beavatkozást kortesfogás céljából tartaná fenn magának. Már pedig az csak nem tehető fel, hogy a kormányelnököt ilyen ala- csony szempontok vezérelték volna. Kifogásolja továbbá a IX. és X. fizetési osztályba beosztott

aljegyzők és solgabírák illetményeit és a XI. fizetési osztályba sorozott irnokokkal való mos- toha elbánást. Általánosságban pedig úgy véli, hogy a javaslat indokolása csupa jóakarát, ran- delkező része ellenben csupa szükkeblűség. Je- lenti végül, hogy a választmányhoz a javaslatra vonatkozólag számos módosító indítvány érke- zett. Mielőtt az indítványok tárgyalásába fogtak volna, *Wekerle* Sándor dr. részletesen és a tel- jes elismerés hangján nyilatkozott a törvény- javaslatról. A javaslat intenciója a megyei tisztviselők fizetésének aránya hozatala az állami tisztviselőkével. Ezt a törekvést a javas- lat a lehetőséghez képest megoldja, azok a ki- sebb jelentőségű kifogások elől pedig, amelyek felmerülhetnek, a miniszter nem fog elzárkóz- ni. Az indítványok során a választmány elhatá- rozta, hogy kérni fogja a törvény módosítását a fősolgabírák előléptetésére vonatkozólag oly- képpen, hogy a fősolgabíró 15 évi szolgálat után *automatica* lépjen elő a VII. fizetési osz- tályba; az aljegyzőkre vonatkozólag pedig oly- képpen, hogy az I. osztályu aljegyző az X. fize- tési fokozatba soroztassék. A törvényjavaslat egyéb pontjaihoz a választmány hozzájárult annak hangsúlyozásával, hogy a tervezet csak részben valósította meg a táplált reményeket, ámde hiszi, hogy az idők során a javaslat rendelkezései méltányosan fognak alakulni.

— **A Boros Benő kerületi-kör fényes új helyiségei,** mint már írtuk, a József főherceg- utcai Posgai-ház földszintjén a napokban meg- nyitottak. Az új kör helyiségeiben igen mozgal- mas az élet, a kényelmesen berendezett termek állandóan zsúfolva vannak. Mint velünk tudat- ják, a kör helyiségében vendégeket is szívesen látnak.

— **Aradi vasutasok az országos vasutas- gyűlésen.** Vasárnap délután három órakor tar- tották meg Budapesten, a keleti pályaudvar ta- nácstermében a vasuti üzletvezetőségek kikü-ldöttjei országos bizottsági nagygyűlésüket, ame- lyen mintegy négyszáz, közülök több aradi ki- küldött is résztvett. *Chirke* Vilmos, az aradi bizottság elnöke és többek hozzájárulásával ki- mondották, hogy rosszakaratu híresztelésekkel szemben kinyilatkoztatják, miszerint csak or- szágos bizottsági nagygyűlés és nem országos vasutas kongresszus volt tervbe véve. A szol- gálati pragmatika kérdésénél a miniszterhez intézendő pótmemorandum idevágó pontját *Ad- ler* Samu és többek felszólalása után *Radnai* Simon módosításával fogadták el. A tizenkette- dik ponthoz az aradiak közül *Csók* Károly szó- lott hozzá, a tizenhetedik pontnál *Pető* Tivadar ajánlott módosításokat. Végül a kereskedelmi miniszterhez és az Államvasutak elnök-igazga- tója elé járuló küldöttség tagjaiként az aradiak közül *Chirke* Vilmost, *Vajda* Jánost, *Csók* Ká- rolyt és *Verebély* Józsefet választották meg. A küldöttség szónoka *Ludvig* Gyula elnökgazga- tónál *Chirke* Vilmos lesz.

— **A suszterek.** *Tagányi* István az alábbi sorokat küldte be hozzánk: Tekintetes Szer- kesztő Ur! Kérem, sziveskedjék jelen nyilat- kozatomnak nagybecsült lapjában helyt adni: „A folyó hó s-án megtartott jogügyi bi- zottsági ülésen dr. Mülek Lajos ur előadása közben szólamyszerűen egy tréfás közbeszólást tettem, amely föltreértésekre szolgáltatott alkal- mat. Ebből kifolyólag kinyilatkozatom, hogy mindenkor nyíltan vallott elveimnél fogva nem volt és nincsen szándékomban Aradváros tör- vényhatóságának bármely tagját, az iparosos- tályt, annak egyes tagjait, de polgártársaim közül bárkit is sérteni, avagy megbántani.“ — Midőn szívességeért köszönetet mondok, marad- tam kiváló tisztelettel: *Tagányi* István.

— **Vivóbajnokok párbaja.** Kolozsvárott va- sárnap délelőtt kardpárbaj volt ott a Torna- egyesület vivótermében *Nagy* Béla dr., Ma- gyarországnak 1902-ik évi vivóbajnoka, a „Nemzeti Sport“ című újság szerkesztője és *Sarpy* Lajos, Erdély ez időszerinti vivóbajnoka közt, aki tavaly a Szemere-versenyek alkalmá- ból díjat nyert és briliáns vívásával általános feltűnést keltett. A párbajban, melyre hírlapi polemia adott okot, a felek négyszer csaptak össze; három összecsapás teljesen eredményte- lenül végződött, a negyediknél *Nagy* Béla dr.

a Sarpy kezefejét a csontig átvágta, mire a segédek konstatálták a harc képtelenségét.

— **Új kereskedő-egyesület a megyében.** A Pankotán és környékén lakó kereskedők érdekeik megóvása, a kartársi szellem és egyetértés fejlesztése céljából egyesületet szerveztek, amely vasárnap délután, a pankotali Fehér Kereszt szállóban tartotta alakuló közgyűlését. Az alakulón képviseltette magát az *Aradi Kereskedők Köre* is.

A gyűlésen Pavlovits Ignác elnököl. Gombos Antal az előkészítő bizottság jegyzője számolt be az előmunkálatokról, előterjesztve, hogy az egyesületbe való belépését negyven pankotali és vidéki kereskedő jelentette be. Faragó Rezső, az Aradi Kereskedők Köre titkára fejtette ki hosszabb beszédben az egyesülés célját, feladatait, és annak jelentőségét, hogy a kereskedők kisebb körben is, a mezővárosok területében tömörülnek érdekeik védelmére és hivatásuk tekintélyének emelésére. Az alapszabályok letárgyalása után egyhangúlag kimondták, hogy az egyesületet megalakultnak tekintik. A tisztikart a következőképp alakították meg: elnök: Pavlovits Ignác, alelnök: Illmann József (Világos) és Pavlovits Konstantin, titkár: Gombos Antal, pénztárnok: Duffek Kálmán, elnökör: Barna Lajos, könyvtáros: Mezőcz Adolf, vigalmi bizottsági elnök: Messer Ármán, választmányi tagok: Scholtz Gyula, Lengyel Sándor, Wiesenburger Urbán, Palkó László, Beck Adolf, Fülöp Adolf, Fischer Kálmán (Tauc), Singer Adolf (Szőlös), Grosz Pál (Agris), Wolf Adolf (Drauc). Békéltető bizottság: Beamer Ödön, Duffek Kálmán, Pavlovits Konstantin a főnökök, Schneider János, Virág Márton, Deutsch Adolf. Egy alelnöki tisztelet egyelőre betöltetlenül hagytak. Ezután elhatározták, hogy az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* tagjai közé belép az egyesület. Végül az Aradi Kereskedők Köre részéről Keppich Zsigmond, a kisjenői kereskedők egyesülete részéről Steiner Miksa (Szapáryliget) intéztek buzdító szavakat az új egyesület tagjaihoz és vezetőségéhez. Lelkészséggel fogadták Tedeschi Viktor, az *Aradi Kereskedők Köre* elnökének üdvözlő táviratát, amelyben sajnálatát fejezi ki, hogy családi ügyek miatt az alakulón nem vehetett részt, de érzéseiben közöltük van és üdvözlö a kereskedelem érdekeiért zászló alá csoportosult új lelkes csapatot. Az üdvözlést, ugyancsak táviratban, köszönték meg a Sopronban időző Tedeschi Viktor.

— **Tűzjelző állomások.** Sarlot Domokos főkapitány intézkedésére tegnap a város különböző részeiben felállították a tűzjelző állomásokat. Ilyen tűzjelző állomás van a városházán, a Fehér keresztnél, a kórházban, a waggonygyárban, a szerb templom harangzó épületében, a vánházakban, a színház hátsó bejáratánál, a csatornázási telepen, a szalmapapirgyárban. A tűzjelző állomások csinos táblával vannak megjelölve, melyen piros betűvel a szavak állanak: „Tűzjelző állomás.” Így mindenkinek alkalma nyílik a városi tűzvédelem legközelebbi állomásán a keletkezett tüzről értesíteni.

— **Főszolgabírók vitája.** A jelenlegi és a volt ternovali főszolgabíró között vita támadt egy hold föld termése miatt, s ez a vitás kérdés ma a megye közigazgatási bizottsága elé került. A ternovali főszolgabíró állás illetményéhez tartozik ugyanis egy hold földnek a jövedelme. Jank János főszolgabíró bevetette buzával a földet, közben elment s a termést már Lengyel Sándor, az új főszolgabíró aratta le. Jank követelte a maga részét. Lengyel Sándor azonban nem akart megadni semmit. Az ügy alispán elé került, aki úgy döntött, hogy miután abban az évben Jank négy hónapig, Lengyel nyolc hónapig volt ternovali főszolgabíró, Lengyel bíró tartozik kiadni Janknak a termés egyharmadát. Jank ezt a határozatot megfeleltette. Schill József főjegyző furcsának találja, hogy ilyen ügy egyáltalán a hatóságok elé kerül. Ezt egyezségileg kellett volna elintézní. Ajánlja, hogy utasítsák el a felebbezést. Hosszu vita után a bizottság elfogadta Schill indítványát.

— **Szociálisták Petőfi ünnepe.** Az „Aradi nemzetközi forradalmi szociáldemokrata párt” az összes szakegyesületekkel együtt március 13-án, vasárnap este a Városi sörcsarnok összes termelében szavalattal, tombolával és táncgal egybekötve *Petőfi* emlékünnepeket rendez.

— **Öngyilkos önkéntes.** Temesvárról táviratozzák: Rudas László egy éves önkéntes, tanárjelölt ma reggel a kaszárnya tantermében szolgálati fegyverével *agyonlőtte* magát. Az öngyilkosságot adósságai miatt követte el.

— **Az aradi pénzügyi palota biztonsága.** A város közigazgatási bizottságának mai ülésén Keller Izsó főmérnök jelentést tett arról, hogy a pénzügyi palota közbiztonsági szempontból való megvizsgálása folyamatban van. Az összes menyezeteket felbontották s miután több elkorhadt menyezetgerendát találtak, azokat ujakkal cserélték ki. A munkálatok végleges befejezésekor az államépítészeti hivatal jelentést fog tenni a város tanácsának.

— **A szegedi polgármester-változás.** Pálffy Ferenc polgármester, mint már legutóbbi számunkban jeleztük, a város vezetőférfiainak kijelentette, hogy március 24-én, 80-ik születésnapján lemond polgármesteri állásáról. A polgármesternél tegnap egy küldöttség jelent meg s maradásra kérte őt, de Pálffy megmásíthatatlan szándékát ismételte. Utódjául a város közönsége egyértelműleg László György dr. országgyűlési képviselőt jelöli, aki Szegednek már egyszer helyettes polgármestere volt.

— **Irridentista tüntetés Triesztben.** Triesztből írják, hogy ott vasárnap reggel a *Piazza Grande* egyik szállójának homlokzatára olasz lobogót tűztek ki. A figyelmessé tett rendőrök azonnal eltávolították a zászlót. A szálloda tulajdonosa ellen megindították az eljárást.

— **Halálozás.** Radó Imréné szül. Klein Margit, a lippei állami iskola 9 éves volt tanítónője 7. hó 6-án rövid szenvedés után elhunyt. A lippei állami iskola tantestülete egyik legkiválóbb és érdemdust tagját veszté el benne ki az egész város szeretét és becsűését bírta.

— **Öngyilkos festőnő.** Bécsből jelentik, hogy Münsch Hermína ismert bécsi festőművész nő vasárnap este a lakáson agyonlőtte magát. Ma reggel halva, szétzúzott fővel találták meg egy karosszékből. Egy levelet is hagyott hátra, amelyben azzal indokolja tettét, hogy megunt az életet.

— **Garázda huszárok verekedése.** Vasárnapról hétfőre virradóra a Hajó-utca 1. szám alatti mulatóhelyen három kaptos huszár, névszerűen Seres Ferenc, Fodor Antal és Dragán Valér összekapott Szabó Ferenc szentleányfalvai lakossal. A huszárok kardot rántottak, mire az összes jelenlevő polgárok ellenük fordultak, és miután elszedték tőlük a kardokat, alaposan helyben hagyták őket. Verekedés közben a butorzatot és ablakokat darabokra zúzták és többen kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. Az óriási zajra Höhn József rendőrtizedes több társával bement a mulatóhelyre, és nagy nehezen megfékezte a garázda hadfiakat. Eközben megérkezett a 83-ik gyalogezred telefontonként őrájárata, amely azután nagynehezen, feltűzőtt szuronyok között beszállította a laktanyába a rezonáló huszárokat. A verekedésben megsebesültek sérülései nem súlyosak.

— **Erdőégés Déván.** A dévai *Várhegy* oldalán levő *Fenyőcsemete* erdőt ismeretlen tettes felgyújtotta. A korán érkezett segély dacára mintegy *hátsó holdnyi terület* égett le. A kár anyagiakban hétezer korona, de a veszteség nagyobb, mivel az országos műemlék-bizottság és a város intelligenciája által fentartott *történelmi emlékü hely* a tűz által szépségéből sokat veszített.

— **A hóhér fia.** Budapestről írják: A Csérentelepen levő korcsmában az éjjel nagy dárító folyt. Katonák és civilek mulattak ott tarka összevisszaságban és szólt a zene, állt a tánc és folyt a bor mint rendszeren. Egyszer csak *Kozarek* Rezső (a néhai állami hóhér fia), aki mint

káplár szolgál a tüzérségnél, összeszólkkozott egy iparoslegényvel, akitől elvette a táncosnőjét. Az ilyen „sári-bálok” nem szokotlan vad jelenet következett ezután. A civilek ellen fegyvert rántott a tüzérikáplár, de vesztére. Az iparoslegények megrohanták a szerencsétlen katonát, aki egy pillanat alatt le volt fogva és tehetetlenül állott a fenyegető tömeg közepette. Közben leverték a lámpát és a sötétben valaki úgy szurta háiba Kozareket, hogy az össz rogyott és egész *baloldalán megbénuult*. A kes, amelyet az orvttámadó hátúiról dőfött a tüzérikáplárba, megsértette a szerencsétlen katoná hátsógerincét és ez a sérülés okozta a rettenetes benuulást. Hívták azonnal a mentőket, akik a sebesült és eszméletlen katonát a helyőri égi kórházba szállították, ahol élet és halál között lebeg, bár azonnal műtétet végeztek rajta. A rendőrség többeket letartóztatott a késelés színhelyén.

— **Debreceni tolvaj Aradon.** Kohn Herman debreceni kereskedő üzletéből tegnap egy ismeretlen tettes, miután a pénzt tartalmazó fiókot átkulcsosul kinyitotta, nyolcszáz koronát ellopott. Mintán a nyomok arra mutatnak, hogy a tettes Arad felé vette útját, a debreceni rendőrség a mai nap folyamán megkereste az aradi rendőrséget, hogy legyen figyelemmel és a gyanu alá eső idegent tartóztassa le. Az aradi rendőrség erélyesen keresi a tolvajt.

— **Testvérgyilkos örök.** Irizatos kegyetlenséggel vetett véget egy szerencsétlen, üldözési mániában szenvedő elmebeteg a saját nővére életének. Fiedler János lebergi egyetemi tanár az utóbbi időben magához vette felesége nénjét, egy elvált asszonyt, aki az urától épen betegsége miatt volt kénytelen elválni. A szerencsétlen asszony már régebbi idő óta súlyos természetű idegban szenvedett, úgy hogy sokáig gyógyintézetben ápították. A múlt hónapban mint gyógyulást elbocsátották s ő visszament sósorához lakni. Viselkedése a legnyugodtabb volt, úgy hogy a házból már nem is gondoltak az ő betegségeire s felügyelet nélkül hagyták. Ez a gondatlanság szörnyű katasztrófának lett az okozójává. Tegnapelőtt hirtelen kitört rajta a régebbi természetű súlyos idegrohama s egy hatalmas kést ragadva meg, berontott nővérehez s a védekezni alig tudó asszonyt a felismerhetetlenségig összeszurkálta. A szerencsétlen asszony *belehalt* sebeibe, temetésén igaz részvétellel jelent meg a város egész közönsége. A hoidogialan elmebeteg asszonyt az örölte házába szállították, mert a gyilkosság elkövetése óta folyton dühöng.

— **Tűz Apatelekén.** Folyó hó 5-ére virradó éjjelen Markutz Petru apateleki lakos háza ismeretlen okból kigyuladt. A tetőzet, mely szalmával volt fedve, teljesen leégett. A kár 200-300 a koronára becsülhető. Az épület biztosítva volt.

— **Az élőhalott Rettegetesebb dolog el sem képzelhető, mint elve eltemettetni.** Számtalan az a sok tragédia, amelyek ilyen módon a föld alatt történnek s amelyekről csak későn, vagy egyáltalán sohasem vettek tudomást az élők. Most egy ilyen élőhalott tragédiáját írják nekünk Grácból. Egy odaváló kereskedő, Reinhardt Miksa a múlt héten az utcán haladtában hirtelen rosszul lett, haza akart vánszorogni, de erre már nem volt ereje s egy idegen ház kapujában összeesett. Par percze rá meghalt. Temetése két nappal később volt; özvegye és gyermekei megsiratták, kikisérték a temetőbe s ezzel a szomorú eset befejeződött. Három nappal később azonban Reinhardt özvegyének rémes álma volt; azt álmot, hogy a férje felébredt a sírban és segítségül hívja őt. Az asszony rémülten felriadt álmából s nyomban felöltözve, a rendőrségre sietett, ahol előadta az álmát s kérte, hogy nyissák ki a férje sírját. Ez azonban nem mehetett ilyen egyszerűen, az exhumálást hivatalosan kell kérni, az pedig a legjobb esetben is néhány napot vesz igénybe. Az özvegy nem is nyugodott meg addig, amíg ezt az engedélyt megkapta s a sírt felásták. A koporsóban aztán borzalmas kép tárult előbe; a halott csakugyan felébredt a sírjában, megfordult fektében s igyekezett is kijutni a föld alól, de az lehetetlen volt. Mire most kiásták, már meg volt fulva. Az eset nagy megdöbbenést kelt az egész városban s most erélyes vizgálat folyik a halottkém és a temetést rendezők ellen.

— Porter cipőkészlete valóban bámulatos módon tárja elének a mai divat követelményeit. Hölgyek és urak, akik a lábbeli beszerzésénél nemcsak a praktikus elveket követik, hanem a legújabb divat szempontjának is hódolnak, azok Porter Vilmos Nagy Áruházánál megbízhatóbb és kitünőbb forrást alig ismernek. A Porter cipők egyébként könnyűek, tartósak, a lábat nem nyomják, nem kirozzák és szabásuk a legjobb. Azonfelül híresek mesés olcsóságukról is. A tavaszra gyönyörű újdonságok érkeztek és ajánljuk mindenkinek, hogy a Porter-féle cipőtermékeket méltassa különös figyelemre. Postán naponként nagy mennyiségű küldetnek vidékre, a városi és megyei telefon száma 324.

— Aki kertjét szereti, szép virágokat és kitünő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magaszükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 83. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitünő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágújdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza. 3439

— A gyermekek idegessége. Általános tapasztalatok mind inkább azt bizonyítják, hogy korunk csapása, az idegesség, nem ritkán már a gyermekévekben veszi kezdetét. Ennek oka leginkább abban rejlik, hogy a gyermekeknek megmondolatlanul alkohol tartalmú és izgató italokat nyújtunk, mint bor, sör és kávé. Csak nem régen ismételt hang slyozta egy híres tudós, hogy ilyenü italtokat 14 éven aluli gyermekeknek egyáltalán nem szabadna adni. A babkáv helyébe a Kathreiner féle Kneipp malátá kávé vált be legjobban. A gyermekek erőteljes egészsége és virágzó kinézése megérdemli azt a kis fáradságot, hogy részükre a kávét külön elkészítsük.

— Szoba illatok a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

—x— Pármal ibolya-szappan. E név alatt pár év óta egy kitünő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arobórt finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arobóruék is nagy eredményt használnak s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékváltságú szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Kisziti Szabó Béla pipereszappangyáros, Misoko con. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyáru kereskedésében és Maresch Gyula üzletében. 611

Pör egy levelezőlap miatt.

(Adós és hitelező.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Erdekes pörben hozott döntést a kuria. Az eset különféle variációkban elég sűrűn fordul elő, s most az a nevezetes a dologban, hogy a kuria egy felmerült eset kapcsán az adós igaza mellett döntött. Az ügy maga a következő:

Kovácsi József István budapesti csemege- és borkereskedőnél V. Róbert főhadnagy 300 korona értékű árut vásárolt hitelbe és bár Kovács többször küldött hozzá, a főhadnagy a tartozásból nem törlesztett. A kereskedő végre is annyira bosszankodott emiatt, hogy nyílt levelezőlapon szószerint a következőket írta adósának:

— Ezennel inmételve és utoljára felszólítom, hogy adósságát 48 órán belül okvetlen beküldje, különben pimaszul fogok önrel szemben eljárni; úgy látszik, ön, főhadnagy létére, mulatni szeret,

de fizetni nem. Ha e levelem is válasz nélkül marad, ujságban közlöm.

A budapesti büntetőtörvényszéknél a főhadnagy zsarolás kísérlete miatt följelentette a kereskedőt, mert követelését, amely jogos ugyan, fenyegetéssel akarja rajta behajtani. Az elsőfoku bíróság a vádlottat felmentette a következő érveléssel: A levelezőlap tartalmát két önálló részre osztja. Az első részben a kereskedő a főhadnagyot tartozásának kifizetésére akarja rábírtani és kilátásba helyezi, hogy pimaszul fog eljárni, ha a sértett fizetési kötelezettségének eleget nem tesz; a második rész pedig az ujságban való közléssel történt fenyegetés, de csakis arra az esetre, ha levele válasz nélkül marad. A törvényszék ebből kiindulva, azért nem állapítja meg vádlott bűnösségét, mert levelezőlapjában meg nem jelöli, hogy mit akar a sajtóban közzétenni.

A budapesti királyi tábla a levelezőlap tartalmának kettéosztását nem tartja indokoltnak, mert kétségtelen, hogy az egy összefüggő, szerves egészet képez. A bűnösséget azonban a tábla sem állapította meg, mert a fenyegetésben nincs sem becsületsértő, sem rágalmazó állítás.

A királyi kuria megsemmisítette most mindkét alsófoku bíróság ítéletét és a vádlottat zsarolás kísérlete miatt 10 napi fozházra átváltoztatandó 100 korona pénzbüntetésre ítélte, mert ha a vádlott közzétette volna azt, hogy a panaszos főhadnagy létére mulatni szeret, de fizetni nem, becsületsértést követett volna el még abban az esetben is, ha a panaszos adósa vádlottnak, mert ezáltal tisztessége tekintetében lealacsonyították.

TÖRVÉNYKEZÉS.

S A bíróságok köréből. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Masa János makói kir. járásbírósi abirót a szegedi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1904. évi március hó 9 én d. u. 4 óraker tartando rendez havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

23. A tanács jelentése az aradi ipar és népbankkal 220000 korona kölcsön iránt kötött kötvény tárgyában. 24. U. a Berán Antal és nejének a 4955 sz. telekjegyzőkönyvben felvett 190 négyzetölnyi Erzsébet királyné köruti telek adás vétele iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 25. U. a. a Péter utca szabályozási tervének jóváhagyása iránt. 26. U. a. Beesák János az alsó marospart 1b. 2. és 3a számú falerakó helyek bérlete iránt kötött szerződésekre vezetett meghosszabbítási záradékok jóváhagyása tárgyában. 27. Az aradi kereskedelmi és iparkamarának az iránti kérvénye, miszerint engedje meg a város, hogy a kamarai székházat terhelő kölcsönt convertálhassa. 28. A jogügyi bizottság előterjesztése a Weitzer Janosné által igényelt ingóságoknak a hagyatéki telárból való kihagyása iránt. 30. A jogügyi bizottság előterjesztése a Steinhart Mór tb. főügyésszel az ügyvedi honorarium tekintetében megkötendő megállapodás iránt. 31. Dobiaschi József kérvénye a Köcsöy-utca 11. számú telkének sodronyháóval való körülkerítésének engedélyezése iránt. 32. A tanács előterjesztése a hid-

ügyében kitűzött határidőnek meghosszabbítása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszterhez intézendő felterjesztés iránt. 33. Polgármester jelentése a mezőrendőri őrmesteri állás betöltése tárgyában. 34. A tanács jelentése a felső leányiskola részére emelendő iskola épület tárgyában. 35. U. az a Florián és Sina utcák csatornázása a halász utca feltöltése, csatornázása, kövezés- és ezzel kapcsolatosan a határ utcai szilip megszüntetése ugy a Simonyi és Tabajdy utcák közvetlen részének kikövezése munkálatainak elvállalása iránt tartott árlejtés és eredményéről. 36. A tanácsnak előterjesztése Vári János volt tűzoltónak a nyugdíj alapba befizetett órszégnek visszautalványozása iránti kérelme tárgyában.

NAPIREND.

Március 8. Kedd. Róm. kath. naptár: Istenes János. — Protestáns naptár: Istenes János. — Görög-keleti naptár (február 24.): János feje m. — A nap két 6 óra 13 perccor. nyugszik 5 óra 3 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt elvélve csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara március hó 11 en (pénteken) délután 5 oraker saját széknázában lévő nagytermében teljes ülést tart, melyek főbb tárgyai a következők: Elokői előterjesztés a kamarai székházat terhelő kölcsön convertálása ügyében. Aradvármegye alispánjának átirata Etek község piaci helypénzügyi szabályzata tárgyában. Ugyanannak véleményét kérő átirata a boro-jenői heti piacokról idegen fazekas iparosok kitiltására vonatkozólag. Ugyanannak átirata, Vadász községnek vásári nap áthelyezés iránti kérvénye fölött vélemény nyilvánításrt. Ugyanannak átirata, melylyel Zimánd-Ufalu községnek hetipiaca engedélyezése iránti kérvényét véleményezés végett á teszi. Arad sz. kir. város főkapitányának két rendbeli átirata ipark házási ügyekben vélemény nyilvánítás iránt. Az országos magyar gazdasági egyesület megkeresése az Ausztria és Magyarország közötti cukor forgalmat szabályzó törvényjavaslat tárgyában a magyar képviselőházhhoz intézett felterjesztésének támogatása érdekében. A debreceni társkamara átirata a hadsereg terményszükségletének közszállításából a kereskedőknek kizárása ellen a kereskedelmiügyi m. kir. miniszterhez intézett felterjesztésének támogatása iránt.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 7.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermazsa került forgalomba, tartott árakon. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás ködös.

Értéktőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$ magasabb, Páris változatlan.

Zárulat 5 óraker:

Buza áprilisra	8.63—8.64
Buza októberre	8.54—8.55
Rozs áprilisra	6.79—6.80
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.83—5.84
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.46—5.47
Tengeri júliusra	—
Repce augusztusra	11.55—11.65

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. K. Arad. Köszönjük; igaza van. B. levelét illetékes helyre juttattuk, nehogy a mi révünkön hibásan dőljön el a fogadás.

Sirolin

A legkiválóbb tanarok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurotos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.—koronaért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alattí czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & CO. vegyészeti-gyár Basel (Svájc).

REGÉNY-CSARNOK.

A mellű.

(Amerikai történet.)

Irtá: Adeler Miksa.

[4]

(Folytatás.)

— Az én elméletem a dologban a következő — szólalt meg az orvos. — Mary kisasszony vagy csakugyan az áldozatává lett valami meglehetősen durva tréfának, vagy pedig más valaki lopta el az ékszeret s azért adta neki, hogy zavarba hozza.

— Azt én nem hiszem — szolt kőbe az őrnagy.

— Pedig így kell lenni a dolognak — felelte Ricketts. — Ha úgy lopta volna, akkor semmiesetre sem viselte volna az ön jelenlétében. Egyenesen izléstelenség ilyent még csak fel is tezn. Ha tehát az elméletem áll...

— Pokolba az ön elméletével! — kiáltott fel az őrnagy, aki belátta az orvos szavainak a nyomos voltát, de csak még dühösebb lett, hogy magában ugyanezt kellett vallania. — Mary tolvaj s úgy éljek, mint hogy vagy bevallj, hogyan jutott a tühöz, vagy pedig megy a bírónbe.

— S én meg úgy éljek. — felelt az orvos szintén felháborodva s nagyon komolyan, — hogy felderitem ezt a titkot s megvédem ezt az ártatlan leányt ettől a gonosz s aljas boszútól.

— Tegye meg ha képes lesz rá. — felelte az őrnagy s megvetően batat fordított az orvosnak.

Az orvos elhagyta a bázat, a társaság pedig szerteszéledt, — mindannyian buzgó pletykaterjesztők voltak — hogy elmondják mindenfelé a történeteket, még mielőtt másnap deket üt az óra.

Newtonék házában vége volt a hajdani vídám jókedvnek. Amint Mary kiszaladt a szobából, a társaság egy pillanatra kábultan s elrémlve ült a helyén, míg az őrnagy, még mindig tajtékozva a szenvedélytől, de féligmeddig már szőgyenkezve eszeveszett magaviselete miatt, gyors léptekkel járt fel s alá a színpadon s iparkodott vendégeinek megmagyarázni a lopást s igazolni a viselkedését. De Willits Tom, felháborodva ama kegyetlen bánásmódon, amelyet Mary tanusított iránta, s eltelve jogos haraggal az őrnagy erőszakos fellépése miatt, mindjárt az első szónál félbeszakította.

— Ön nyomorult gazember, durva paraszt! S akármilyen öreg is, felelni fog nekem a kegyetlenségéért!

S mielőtt még az őrnagy felelni tudott volna neki, kirohant a szobából, hogy Maryt kövesse s a védelmébe vegye. Hiába kereste az országútján s keserűséggel eltelve, csodálkozva kérdezte magától még kinn is, hogy mert bánt vele a leány oly megvetően. Azután tovább tapogatózott a sötétségben, megfeszítette szeme minden erejét, hogy felfedezze valahol a szegény gyermeket, akiért szívesen odaadta volna az életét mindenestől.

— Talán tréfa volt az egész, — vélte Willitsné asszony. — Maryt képtelennek tartom, hogy lopást kövessen el. Nem lehetett komolyan szándéka, hogy megtartsa a mellűt.

— Meglehetősen komoly tréf. — felelte az őrnagy. Három nappal ezelőtt feltörve találta a szekrényemet. Olyan fajtája ez a humornak, amely börtönbe juttatja az embert.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Március 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Fehér Imre birtokos Békés. — Fabián János utazó Bécs. — Kutilm Artur utazó Bécs. — Larbeer József utazó Bécs. — Spitz Samu utazó Bécs. — Bartl Artur utazó Hamburg. — Kenderesy Árpád birtokos Puj. — Litke Sándor pezsgógyáros Pécs. — Roth Antal utazó Budapest. — Fenyves Adolf bizt. ellenőr Budapest. — Pona József főfelügyelő Becskerek. — Hajdu László birtokos Budapest. — Grosz Károly utazó Budapest. — Fuchs Adolf utazó Bécs. — Hidvégi Ernő színész Kassa. — Neu Jakab utazó Budapest. — Görög Béla magánzó Budapest. — Wollák Kálmán kereskedő Budapest. — Diemitrievics Gizella magánzó Temesvár. — Rajna Adolf utazó Szeged.

Központi szálloda. Frommer Adolf utazó Budapest. — Pintér David utazó Bécs. — Weisz Géza utazó Budapest. — Silbernágl Ferenc utazó Bergegen. — Hoffman Sándor utazó Budapest. — Reissner Zsigmond malomtulajdonos Gyula. — Csányi János bankigazgató Szeged. — Joel Fülöp kereskedő Budapest.

Nemzeti színház.

Bérlet 1.2. sz.

Páros.

Kedden, 1904. évi március hó 8 án.

PAULAY ERZSIKE föléptével:

Romeo és Julia.

Tragédia 5 felvonásban. Irtá: Shakespeare. Fordította: Szász Károly.

SZEMÉLYEK:

Escalus	Lendvai Ö.	Tybalt	Mariházi M.
Páris, nemes	Juhai József.	Lőrinc	Győre Alajos
Monlague	Juhász S.	Boldizsár	Németh J.
Capulet	Bekés Gyula.	Péter	Ligeti V.
Romeo	Simon Jenő.	Capuletné	Csigaházi E.
Mercutio	Zilahy Gyula.	Julia, leánya	Paulay Erzs.
Benvolio	Bónis Lajos.	Julia dajkaja	Pajor Agnes.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen drágán elhunyt alkalmából annak temetésén megjelentek, koszorukat küldtek és megmérhetlen nagy fájdalom enyhítését célzó igaz részvétük mindmegannyi jeleivel elhalmoztak, fogadják ez uton megtört szívem mélyéből fakadó hálás köszönetemet.

Pankota, 1904. március havában.

672

Menczer A. Adolf.

Van szerencsénk t. üzletfeleink szives tudomására hozni, hogy üzletünk üzeme a bennünket ért tüzkár folytán, fennakadást vagy zavart szenvedni nem fog, miután a biztosító társaságok részéről folyamatban lévő és rövid idő alatt befejezendő kárbecslések után üzletünket a rendes mederben, változatlanul tovább vezetjük.

Kelt Lippán, 1904. március 5.

664

Róth József utójai.

Herrn

Apotheker Clemens v. Földes
Arad.

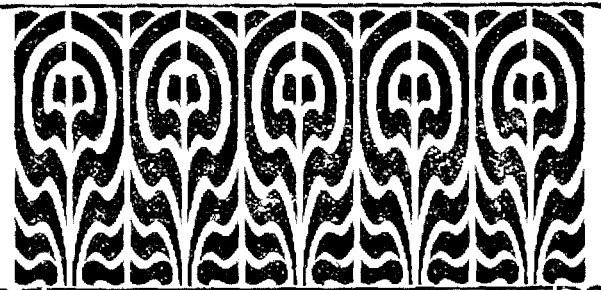
Hochgeehrter Herr Apotheker!

Es ist zwar nicht meine Gewonheit überschwängliche Briefe zu schreiben, aber jetzt treibt mich die Dankbarkeit dazu Ihnen Herr Apotheker nicht nur meine rückhaltlose Anerkennung, sondern auch meinen innigsten und aufrichtigsten Dank auszusprechen. — Vor Monate verunstaltete mein Gesicht ein starker rother Ausschlag und wurde derselbe trotz Pflege immer stärker. Ihr „MARGIT CREME“ wurde mir empfohlen, ich machte eine Probe und schon nach kurzem Gebrauch wurde der Ausschlag immer schwächer und schwächer, bis es ganz verschwand. Nun habe ich ein schön reines Gesicht Gott sei Dank, ja noch reiner, wie früher und danke ich Ihnen. — Sind Sie versichert, dass ich die Margit-Creme immer loben werde, zwar bedarf sie meines Lobes nicht, denn nach einer Probe lobt sie sich selber.

Mit bestem Grusse Ihre ewig dankbare
Marburg, am 18. Jänner 1904.

665

Olga Kobetzky.

Levélpapírok

dobozban,

Disz dobozok,

Dívat papírok,

Családi dobozok,

Sérült dobozok,

leltározás miatt

beszerzési áron alól

eladatnak.

Egy német-Mayer Lexikon,

17 kötet,

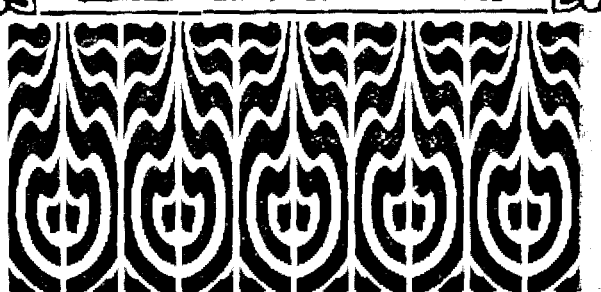
régi kiadás, 20 koronáért kapható

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében Aradon,

Veltzer János (Templom) és Kazinczy-
utca sarkán.

Városi és megyei telefon szám: 517.

Kriszta Nikodém

épület és díszmű bádogos.

Aradon, Kossuth-utca 21. szám

(szembe az iskolával).

Elvállal minden az **épület** és **díszmű bádogos** szakmába vágó **új** és **javitási** munkákat. u. m. 458

horgony és domborműveket, fürdő kádakat

konyha berendezések elkészítését jutányos árak pontos kivitel mellett.

Kisjenői

rom. templom mellett

egy

lakóház

bérbeadandó

vagy eladó.

Bővebb felvilágosítás kapható

Mazere Eleknél,

Kisjenő. 66.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

3597—1904. szám.

Pályázati hirdetemény.

A petrozsény livazény-lupényi h. é. vasut részvénytársaság megbízása folytán a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége a petrozsény-lupényi vonalon és ennek alább megnevezett állomásain létesítendő magasépitményi munkák végrehajtására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az előállítandó magasépitmények a következők:

A.) Livazény állomáson:

- a) 1 drb. felvételi épület bővítése és átalakítása,
- b) 1 drb. földszintes kettős űrház,
- c) 1 drb. kettős űrházi melléképület,
- d) 1 drb. egyrekeszű gazdasági udvar,
- e) 1 drb. űrházi sütőkemence,
- f) 1 drb. űrházi kut,
- g) 2 drb. váltóór-bódé,
- h) 1 drb. munkás árnyékszék,
- i) 1 drb. szabadon álló pince 8 rekeszszel.

B.) Alsó Barbatyény állomáson:

- a) 1 drb. felvételi épület bővítése és átalakítása,
- b) 1 drb. űrház megtoldása szolgáló helyiséggel,
- c) 1 drb. egyes űrházi melléképület,
- d) 1 drb. anyag kamara.

C.) Vulkány állomáson:

- a) 1 drb. lakóház öt lakással,
- b) 1 drb. felvételi épület bővítése és átalakítása,
- c) 1 darab földszintes kettős űrház,
- d) 1 drb. áruraktár meghosszabbítása,

- e) 1 drb. űrház kibővítése kettős űrházzá,
- f) 4 drb. egyes űrházi melléképület,
- g) 1 drb. kettős űrházi melléképület,
- h) 1 drb. egy rekeszű gazdasági udvar,
- i) 1 drb. kétrekeszű gazdasági udvar.
- j) 8 drb. űrházi sütőkemence,
- k) 1 drb. házi kut,
- l) 1 drb. űrházi kut,
- m) 2 drb. váltóór-bódé,
- n) 2 drb. munkás árnyékszék,
- o) 1 drb. szemétverem,
- p) 1 drb. anyagkamra.

D.) Lupény állomáson:

- a) 1 drb. lakóház öt lakással,
- b) 1 drb. egyállású mozdony-szin és hozzá tartozói,
- c) 3 drb. egyes űrházi melléképület,
- d) 2 drb. két rekeszű gazdasági udvar,
- e) 4 drb. űrházi sütőkemence,
- f) 2 drb. váltóór bódé,
- g) 2 drb. munkás árnyékszék,
- h) 2 drb. szemét verem,
- i) 1 drb. szabadon álló pince három rekeszszel.

E.) A folyó pálya mentén:

- a) 1 drb. űrház szolgáló helyiséggel,
- b) 1 drb. űrházi sütőkemence,
- c) 1 drb. űrházi kut,
- d) 1 drb. egyes űrházi melléképület.

A költségszámítás, a szerződés tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltételek Aradon a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt 10 korona lefizetése mellett átvethetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi márczius hó 30-ig déli 12 óráig benyújtandók aulirott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 80 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat a petrozsény-livazény-lupényi h. é. vasuton létesítendő magasépitményi munkákra.”

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1904. évi márczius hó 29-én déli 12 óráig 7000, azaz Hétezer korona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

A távirati uton tett ajánlatok ügyelemben nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térli vevénnyel adandók fel.

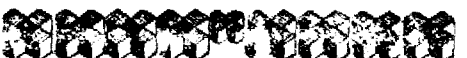
Az ajánlatok feletti döntés határideje e pályázati határidőtől számított négy hétben állapítatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1904. évi márczius hó 1-én.

A petrozsény-livazény-lupényi h. é. vasut részvénytársaság nevében.

A m. kir. áll. vasutak aradi üzletvezetősége.

(Utányomás nem djasztatik.)

Van szerencsém a n. érdemi közönséget arról értesíteni, hogy eredeti csomagolásban oly

Csukamájolajat

hozok forgalomba, mely egy új eljárás szerint légritkított tórben lesz a frissen fogott csukák májából, az erre a célra berendezett hajókban előállítva. E

csukamájolaj

nagyban különbözik az árubelitől, világos-sárga és a lehetőségig szagtalan.

JAVALVA: Tüdő, mell és gégebetegségek, gőrvélykór (scrophula) ellen, valamint gyenge egyének, különösen gyermekeknek, mint vértisztító és javító.

Ez a csukamájolaj könnyen reszorbeálható, ezért gyermekek és gyenge egyének igen jól tűrik, miért is orvosi autoritások mint a test aulját gyarapítót és vértisztítót legjobban ajánlják.

Egy üveg ára 2 korona.

Lakások, beteg- valamint gyermekszobák levegőjének tisztítására ajánlok

ozón fenyő illato

E fenyő illatból pár cseppet forró vízzel telt edénybe öntünk, mi által a levegő üde fűssé lesz, akár csak a fenyves erdőké.

Egy adag 1 korona.

Szoba illatok: Rózsa, Rezeda, Orgona, Heliotrop, Viola, Gyöngyvirág.

Papier de Armenie

pompás és csodás illatu füstölő papír egy adag 40 fillér. — Illatszerek nagy választékban.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszerész és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Telefon 111. szám.

121

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó szer az

ALVO tabletták.

Az „Alvo” az egyedüli biztos szer, melynek használatával rendszeresített állandó székletétel idéztetik elő. Mint gyomor-erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló készítményeknél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszeretettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve vannak. — Utáncók szigoruan büntettetnek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában az „Isteni Gondviseléshez”

ARAD, Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben.

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron. A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári árban

Hőnig Frigyes

harangöntőnél 85

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi izr. fiiskola építő munkálatai végrehajtásának biztosítása céljából, nyilvános versenytárgyalás hirdettetik.

Az árlejtésen részt vehetnek mindazon építőmesterek, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

Ajánlat az összes munkálatokra együttesen teendő.

A létesítendő munkákra vonatkozó költségvetési kivonat, — ameddig a készlet tart, — példányonként 6 koronáért a jelentkező vállalkozónak kiadatik és köteles abba az ajánlati egységárat és a vállalat végösszegét úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni.

A lepecsételt zárt ajánlatok legkésőbb 1904. évi márczius hó 22-én d. u. 5 órájáig az aradi izr. hitközség jegyzői hivatalában nyújtandók be, hol is a munkákra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek, valamint a kivitelre kerülő tervezetek naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óráig megtekinthetők.

Ugyanott fognak a munkakivonatok a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

Távirati uton vagy később érkező ajánlatok nem fogad-
tatnak el. A beadott ajánlatok az iskolaépítő bizottság által az izr. hitközség tanácskozási termében 1904. évi márczius hó 22-én d. u. 5 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az ajánlati költségvetés végösszege 5% ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

Az építő bizottság tetszésétől függ, a benyújtott ajánlatot az ajánlati összegre való tekintet nélkül el, vagy el nem fogadni és az ajánlattevő nem követelhet kárpótlást azért, mert ajánlata el nem fogadtatott.

Az építő munkákat tartozik vállalkozó a munka átadása után haladéktalanul megkezdeni és oly erővel folytatni, hogy az épület 1904. évi szeptember 1-én teljesen készen a használatnak átadható legyen.

Aradon, 1904. évi márczius hó 4-én.

Ifj. Neuman Adolf,
építő bizottsági elnök.

A jóhírnévnek örvendő

„Polgári kávéház“

más vállalat miatt sürgősen

olcsón eladó.

Bővebbet ugyanott. 868

Aki egy csésze jó teát óhajt élvezni, kérje mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját, és az az

INDRA TEA,

mely Chinának, Indiának és Ceylonnak legfinomabb tea keveréke. — Valódi csak eredeti csomagolásban.

Raktárakat a hirdető táblák mutatják. 869

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja
kitűnően berendezett és
jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai
munkák gyorsan és pontosan
elkészítettnek.

Méltányos árak!

Báli meghívók,
Tánczrendek,
Belépti-jegyek,
Esküvési és eljegyzési
kártyák,
Gyászjelentések,
Üzleti körlevelek,
Levélpapírok,
Borítékok, stb. stb.

Szép kivitel!

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle paszományos és gombkötő árukban, u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok, selyem Ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a legjutányosabb árak mellett.

Uraságoktól használt

nyári és téli férfi-ruhákat háló ebédlő és más butorokat 581

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Az aradi izr. hitközség iskolaszékétől.

71—1904. sz.

Pályázat.

Az aradi izr. hitközség elemi leányiskolájánál nyugdíjazás folytán megüresedett tanítónői állás betöltésére pályázat hirdettetik. Javadalmazás évi 1100 kor. és 200 kor. lakbér és a törvényes ötödéves korpótlék. Az eredetben, vagy hitelesített másolatban becsatolandó tanítói — képesítési oklevéllel, az eddigi működést igazoló bizonyítványokkal és a születési anyakönyvi kivonattal felszerelt pályázatok f. é. március hó 27-éig alulírott iskolaszéki elnök címére küldendők be.

A megválasztandó tanítónő állását f. é. április hó 3-án tartozik elfoglalni.

Aradon, az izr. hitközség iskolaszékének 1904. évi március hó 5-én tartott üléséből.

670

Rosenberg Lipót,
főjegyző.

dr. Somogyi Gyula,
iskolaszéki elnök.

Permetezők Vermorel,**Kénporozók,**

mindennemű szőlőszeti gépek és pincegazdászati eszközök gyári áron kaphatók

Kovács Soma és Társa

czégnél

Arad, Neuman-palota. 616

Szollor Pál

szobafestő és mázó

UJ-ARADON.

Elvállal minden a szobafestő és mázó szakmába vágó munkákat u. m:

erezést és fényezést

pontosan és jutányos árak mellett.

A n. é. közönség támogatását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Szollor Pál,

szobafestő és mázó. 501

Ügynökök

intelligens megjelenésű beszélő tehetséggel bírók **fix fizetés** és jutalék mellett

felvétetnek

az „Első Leánykiképzési Egylet, m. sz. gyermek és élelbiztosítási intézet Aradi vezérügynökségénél

Berger József,

Andrássy-tér 8.

681

Minden verseny kizárva! Feltűnő olcsó árak!

Tavaszi Occasio.**Ifj. Lövy Ármán****Szabadság-tér I. sz.**

férfi ruhaszövet osztályának tulzsufolt-sága folytán egész öltönyökre való szövetet minden hozzávalóval együtt következő árakra szállította le: 583

- 1 teljes férfi öltönyre jó minőségű divatos szövet teljes hozzávalóval együtt csak frt **5.50**
- 1 teljes férfi öltönyre jobb minőségű divatos szövet teljes hozzávalóval együtt csak frt **7.50**
- 1 teljes férfi öltönyre finom minőségű angol Scheviotte teljes hozzávalóval együtt csak frt **9.50**
- 1 teljes férfi öltönyre finom minőségű angol Scheviotte teljes hozzávalóval együtt csak frt **11.50**
- 1 teljes férfi öltönyre jó minőségű angol szövetek teljes hozzávalóval együtt csak frt **13.50**
- 1 teljes férfi öltönyre finom minőségű angol szövetek teljes hozzávalóval együtt csak frt **15.50**
- 1 teljes férfi öltönyre legfinomabb angol szövetek teljes hozzávalóval együtt csak frt **16.50**

Maradékok gyermeköltönyökre rendkívül olcsón.

Akinek

ismeretség híján

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérré,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége**Aki**

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,**Aki**mindeneket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az**„ARADI KÖZLÖNY“**

kis hirdetési

rovatát használja.

Külön bejárata,2 szobás butorozatlan lakást ke-
resnek a fő uton orvosi rendelő-
helyiségnek. Czim a kiadóhiva-
talban. 680**Nagymennyiségű Maculatura**eladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.**Szavallatok márczius 15-ére**és minden más iskolai ünnepélyre
Kovács-Maurer szavallatkönyv iskolai
ünnepélyekre, bekötve 50 fillér. A
pénz beküldésénél vidékre bér-
mentve küldi: Ingusz I. és fia
könyvkereskedése. Arad. Telefon
517.**Kiadó**Egy csinosan butorozott külön be-
járatu szoba, esetleg teljes ellá-
tással. Kiss Ernő-utca 8. 619**Elsőrendű**nehéz, vastag pörkölt szalonna
kapható Meistrevich Jánosnál Ara-
don. 653**Falusi liba.**Írjen czímre, hogy mikor és hol
találkozhatunk, vagy ismerkedés
hol lehetséges. 5101**Borjuhús**naponként friss vágás, hátulsóréz
a czomballal, 10 fontos csomaggal
2 frt 30 kr. bérmentve. Hőfehér
ludtól fosztatlanul 10 fontos csc-
mag 7 frt. Ugyanaz fosztva, por-
mentesen 10 font 12 frt utánvé-
tellettel bérmentve küld W. Jagolni-
zen Podwoloczyska. No. 77. 654**Egy az üzleti,**valamint irodai teendőkből gyakor-
lott fiatal hölgy alkalmazást talál.
Czim a kiadóhivatalban. 662**Osmeretséget**óhajt kötni egy középkori nőtlen
ember egy éltesebb, házias leány
vagy özvegygel, aki némi hozom-
ánnyal rendelkezik. Levelek tel-
jes czímmel a lap kiadóhivatalát a
kéretnek „Osmeretség“ jelíggel.
655**Malom**3 járattal, kivándorlás miatt 2500
frtért eladó. Bővebbet Kovács Soma
és Társánál, Aradon. 659**Cséplőgarnitúra**Ruszlón 8-as magyar gyártmány
4¹/₂, két éves, kedvezően kapható
Kovács Soma és Társánál, Ara-
don. 660**Tanulónak felvétetik**fakereskedésembe teljes ellátással
egy tisztességes családból való fiu,
(valláskülömbőség nélkül) ki ügyes
számoló és románul is beszél.
Singer József, Csermő. 669**BUTOR**

— csak jó minőségű —

legjutányosabb árban

kapható

Varga József

asztalos mesternél 663

Arad, Kápolna-u. 6/a.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1164—1904. pm.

Hirdetmény.A debreczen—fehértemplomi és
kis-zombor—aradi állami utak törzs-
könyvezéséhez szükséges utelhatá-
rolás a m. kir. államépítészeti hi-
vatal által márczius hó 16., 17.,
18. és 19 én fog megtartatni.Erről az érdekelteket értesitem.
Arad, 1904. évi márczius hó
5 én.Institoria,
polgármester.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest. VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.

Ha olcsó órákat,arany- ezüstneműt és ékszertárgyakat
akár vásárolni, látogassa meg**Deutsch Izidor**

óras és ékszerüzletét

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Férfi órák 2 forinttól feljebb.

Női órák 3 forinttól feljebb.

14 kar. arany gyűrűk 1 frt 50 krtól
feljebb.

Ébresztő órák 1 frt 50 krtól feljebb.

Ezüst lánczok 1 frt 30 krtól feljebb.

Valódi 14 kar. tűz aranyozott lánczok
1 frt 50 krtól feljebb.

Ingaórák részletfizetésre bárkinek áremelés nélkül.

Tört arany-, ezüst-, zálogcédula készpénzért

a legmagasabb árban megvétetik vagy más új tárgyakra áteseréltetik.

Telefon 438.

352